

tesen a rádiószere-
maradt.
salás volt — fakad
magad apám, ilyen
zenédni. Az öreg
felel:
felén, mi lett volna
lek? És úgy vontu
mint aki meg akar
bényleg a karját-

öreg kísérletet tett
egészkolja, érezte,
elhárítja magától,
agkérdezn, mit je-
n a leány már ki-
anélkül, hogy a hó-
abba az irányba
or állott. A magya-
ljött, mert a hósi-
lágításon keresztül
el szorosán azokon
jöltek. Ronger és
edezte fel Helén és
niért semmiféle ar-
si közt tartani.
ogva bölintött a fo-
sot s jóságos sze-
bert, amint a ma-
gymás felé siettek,
m környező világ,
ély, sem semmi
elválaszthatná őket
(Vége.)

RT vóversenye

ember 14. Az Uj
özölte már az Uj
li szezon első vi-
or ambiciózus vi-
A vivószakosztály
munkával treni-
a versenyen teljes
essék meg. A ver-
en tartják meg a
zium tornaterm-
kezdettel. A ver-
ezők:
ör és kardcsapat-
löntésre.
am négy tuszá

győzelem esetén a
üzdelmet.
yen a C. R. által
akiknek leigazo-
Nevezési díj es-
menként 300 lej.
si díj összegével
ig küldendő a be-
lyvezési címére
ella, László és

sege a versenyen
tisztelődijakban
ivül a győztesek
pják:
ványlapon.
rványlapon.
rványlapon.
zi vivósabályok
z lebonyolítva.

vasárnapi sport-
sporteseményt
nyolításra a Ro-
érközés, amely-
nyen fogja befo-
lla állását. Ese-
gibbor-KMSC
menetele elé vá-
Hagribbor leg-
agára talált és
negerősített csa-
tót képvisel. A
emben a szezon-
redményeket ért
hogy sikerrel
yt a Hagribbor
par-RMS mér-
rnak alkal-
t, melyet a csa-
nértkezés után
már komolyan

KIADÓHIVATAL TELEFON: 9-77
Str. Baron L. Pop 10
SZERKESZTŐSÉG TELEFON: 1-77
 Helyi tele-
ELŐFIZETESI
 Egész évre... 300 Lei
 Felévre... 150 "
 Negyedévre... 320 "
 Egy óra... 110 "

IX évfolyam * 248. szám
1928 November 16 péntek
*** 5689 Kiszív 3 ***

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

A jegybankok aláírták a stabilizációról szóló szerződést

A kormány egyszerre három irányban folytat kölcsöntárgyalásokat

A liberálisok által megkezdett tárgyalások zavartalanul folynak. Titulescu népszövetségi kölcsön iránt tapogatózik és kölcsönt ajánlott fel a svéd gyufatrósz. Nincs végleges választási megegyezés a magyarokkal és a szászokkal

A mai minisztertanács az egész országban eltörölte a cenzurát és az ostromállapotot

(Bucuvesti-Bukarest, november 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma már a miniszteriumok átvételének utolsó formái is lezárultak és valamennyi részszortban teljes erővel indult meg a munka. Minthogy a politikai funkcionáriusok kinevezésének nehéz munkája végre megoldást nyert, a kormány munkájának homlokterében az ország gazdasági szanálásának programja áll és az újra felvett pénzügyi tárgyalások szakadatlanul folynak.

E pillanatban a kölcsöntárgyalások három különböző irányban folynak és nem lehet tudni, hogy a kormány végül is melyik megoldáshoz fog nyulni.

A liberális kormány által megkezdett kölcsön- és stabilizációs tárgyalások teljes anyaga a kormány kezében van és csak rajta múlik, hogy ezeket a tárgyalásokat perfektuálja, mert a francia-amerikai pénzeszoport készséggel állott rendelkezésére ugyanazokkal a feltételekkel az új kormány is. E bankeszoport megbízásából Mobery párisi bankár ma délután felkereste Popovici Mihály pénzügyminisztert és közölte vele, hogy érdekelttsége készséggel áll a kormány rendelkezésére, a tárgyalások továbbfolytatására s perfektuálására. Popovici Mihály a kormány nevében örömmel vette tudomásul a bejelentést és így e pillanatban a francia-amerikai esoporttal való tárgyalások zavartalanul folynak.

Annak ellenére, hogy a kormány a német-román egyezmény megkötését elismerte és így annak pontjai maradék nélkül érvényesek.

a kormány mégis megkísérlti, hogy csön akciójának előkészítésére.

Igy kizárólag a német kormány jóindulatától függ, vajjon méltányossági és az új kormányjal szemben érzelt rokonszereni szempontokból hajlandó lesz-e a már parafált egyezmény pontjain változtatni.

A kormány egyébként ma táviratot kapott Párisból, amely jelenti, hogy a bankjegykibocsátó intézetek aláírták a lej stabilizációjáról szóló egyezményt. Ezt az egyezményt most a pénzügyminiszteriummal való megbeszélés alapján a Banca Nationala is alá fogja írni, amelyek értelmében egy huszonötmillió dolláros előleget kap, amelyre a stabilizáció végrehajtásához van szükség. Az egyezményt a Banca Nationala nevében

a Banca Nationala jelenleg Párisban tartózkodó igazgatója, Baicoianu fogja aláírni.

Noha a francia-amerikai pénzeszoporttal a tárgyalások akadálytalanul folynak

Ötszázmillió dollár kölcsönt ajánlott fel a svéd gyufatrósz

A kölcsön megszerzésének harmadik lehetősége egy igen érdekes kuriózum. A svéd gyufamonopólium ellenében Bulgáriának és Jugoszláviának már nyújtott kölcsönt és legutóbb nem épen minden botrány nélkül Magyarországra gyufamonopóliumát szerezte meg, ma Bukarestbe küldött megbízottja után hasonló ajánlatot tett a Maniu-kormányának.

Ez ajánlat szerint a gyufatrószot egy angol-amerikai pénzügyi esoport segít

a kormány nem adta fel a népszövetségi kölcsön tervét sem. Maniu Gyula miniszterelnök ma két óras kihallgatáson fogadta Titulescu külügyminisztert, akinek megbízást adott a népszövetségi köl-

csön akciójának előkészítésére. Ezenkívül a miniszterelnök számos olyan misszióval bizta meg a külügyminisztert, amelyek eddig liberális korifeusok kezében voltak.

A pártok választási előkészületei

Ami a választási előkészületeket illeti, a Rador jelentése szerint a kormány és a kisebbségek képviselőivel megindult tárgyalások állandóan folynak. Maniu Gyula miniszterelnök külön óhajtja a tárgyalásokat lefolytatni a magyarokkal és külön a szászokkal. A miniszterelnök a tegnapi nap fogadta a német párt elnökét Hans Ottó Róthot, aki előtt kijelentette, hogy a választásoknak szabadsága a kormány leghöbب vágya, mert azt akarja, hogy a választás napja ünneppapja legyen az országnak. Iunian igazságügyminiszter tegnap fogadta a bukaresti ügyészségnek adott kifejezést, hogy az állami vádhatóságok minden ténykedését szigoruan a törvényesség fogja irányítani s az ügyészségek is örködni fognak a választások szabadsága felett.

Maniu Gyula miniszterelnök ma délelőtt fogadta Flueraat, a szociáldemokraták erdélyi vezetőjét, akivel a választási egyezményről tárgyalt. Az „Adeverul” információja szerint a megegyezés elvben létrejött, most már csak a megyéenkénti részleteknek a megállapítása van hátra.

A választási jelek
Tegnap délelőtt az összes román pár-

ségével ötszázmillió dollár kölcsönt nyújtana Romániának olyan pénzügyi feltételek mellett, amelyek sokkal kedvezőbbek, mint a francia-amerikai pénzeszoporttal csaknem perfektuált tárgyalások. Nagy hátránya ennek a kölcsönnek, hogy ez nem volna olyan szoros összefüggésben a lej stabilizációjával, mint a tárgyalások alatt lévő kölcsön és hogy a gyufatrószot ellenszolgáltatásképpen a gyufa monopoliumát kéri. Ez a kérdés pedig Romániában még sokkal inkább meggondolandó mint volt Magyarorszá-

Veszélyben a német pártok egysége?

tok bejelentették választási jelüket a központi választási bizottságnál. A nemzeti parasztpárt megmaradt a régi jelével, a körnél. A liberálisok szintén régi jelüket a függőleges vonalat jelentették be, az antiszemiták a vízszintes vonalat, a szociáldemokraták a háromszöget és Lupu pártja a kettős kört. Az Averescu és Jorga-féle választási blokk a néppárt régi csillagjelvénye fölé alkalmazza a Jorga-párt négyszög jelvényét. Buka-

restben új párt alakult, amely Liga Muncii név alatt akar a választáson szerepelni, baloldali munkásfrakciókat foglal magában és jelvényül a spirális vonalat választotta. A liberálisoknak két disszidens esoportja is választási jelvényt jelentett be és pedig az Omer vezetése alatt álló tecucii esoport az egyenlőség-jelét, a Ionescu Quintus vezetése alatt álló ploesti esoport pedig a három függőleges vonalat.

(Timisoara-Temesvár, november 15. Az Uj Kelet tud.) A kormányváltás által kreált politikai helyzetben ismét szőnyegre kerültek a német kisebbség pártjának kebelén belül dúló nézeteltérések. Tudvalevő, hogy a német pártban ezidő szerint két irány harcöl, az egyik, amely már évek óta a nemzeti parasztpárt mellett való állásfoglalás híve. Ezt a felfogást a bánági svábok képviselik a pártban, akik ellenfeleiket, az erdélyi szászokat többizben vádolták oportunizmussal az évek során nyilvánított politikai állásfoglalásuk miatt. A harc a pártban tetőfokára hágott akkor, midőn a legutóbbi választások alkalmával a többségben lévő szászok megvalósították a ma-

gyar-német paktumot. Ez ellen valóság-gal fenyegető ellenzéki magatartást tapasztoltak a svábok képviselői, akik végül a szótöbbségi határozatot elfogadták azaz az indokolással, hogy kiválásukkal nem akariák a német párt egységét megbontani.

A kormánykrisissal kapcsolatban az egységes német párt újból tárgyalásokat kezdetű és a tapogatózó megbeszélések során felmerült az esetlegesen helyreállítandó magyar-német paktum kérdése is. Az eljázekekben álló bánágiak most ismételen a leghatározottabban fejezték ki tiltakozásukat a német-magyar blokk megvalósítása ellen és en bloc kilépéssel fenyegettek meg a vezetőséget, ha a

paktum visszaállítása megtörténik.
 A hét folyamán ül össze Bukarestben az egységes német párt elnöki tanácsa, mely a párt végleges állásfoglalásáról lesz hivatalosan dönteni. A bányászati rendkívüli életkésséggel kommentálja az eshetőségeket és több olyan sajtónyilatkozatot hangzott el, mely válságosnak jósolja be a német párt helyzetét arra az esetre, ha az elnök által nehezményezett paktum létrejön. Ezzel kapcsolatosan az Uj Kelet munkatársa egyik bányászati vezetőpolitikushoz fordult kérdésével, aki annak a véleményének adott kifejezést, hogy a bukaresti gyűlésen az elterjedtek elismíthatók lesznek és a párt olyan választási platformot fog létrehozni, mely a németiség minden rétegét maximálisan kielégíteni képes. Hangsu-

lyozta azonban a politikus, hogy az elnöki tanács döntése negatív is lehet, mely esetben a készülődő meglepetésekkel számolni lehet.
A nemzeti parasztpárt kolozsvári jelöléslistája
 A nemzeti parasztpárt kolozsvári tagozata elkészítette a párt jelöléslistáját, amelynek élén Hategán Emil képviselő, a kolozsvári egyetem rektora áll. Közvetlen utána dr. Tilea Viorel következik aki, annak idején Vaida-Voivod Sándor miniszterelnök titkára volt és egyike a párt legértékesebb elemeinek. Tilea dok for nevét a kölcsöntárgyalások alatt sokat emlegették a liberális lapok és az ő számlájára írták, hogy a liberálisok londoni kölcsöntárgyalásait meghiúsította.

A lista harmadik helyén Nemes Simon, a negyedik helyén pedig Socol Auréli jelölték. Az ötödik és hatodik hely némes még megállapítva és ezt csak Hategán Emil Bukarestből való visszatérte után állapítja meg.
Ujabb kinevezések
 A tegnapi nap folyamán a következő ujabb kinevezések történtek:
 Manolache ezredes a legfelsőbb katonai bíróság főparancsnokává nevezték ki, Macovascu ezredes pedig a katonai semmítőszék főgyűlése lett.
 Kineveztek I. Gálca mérnököt közlekedési ügyek államtitkárnak, Livescut a kisorsveji nemzeti színház élére. Milozi ügyvéd pedig Bukarest rendőrprefektus-elyettesévé.

Lapedatu bizalom
 Csak Lapedatu Alexandru expozéja — amelyet vonatolt és halk hangon tartott meg — miniszter, — volt bizalomkodó.
 — Reménytelenül mondtam, — nem leszünk sokáig ellenzékben. 1926-ban hosszas elemezési harcokra voltunk elkészülve s akkor is váratlanul buktak el ellenfeleink, Averescuék.
 — A téglá meséje, mondtam ezután, — tendenciózus. A mi lemondásunk, nem volt egy téglá, amely váratlanul esett a fejünkre. A mi lemondásunk politikailag előre kij volt számítva s akkor hagyjuk el a kormányrudat, amikor mi akartuk. Maniu kormányának meg kell mutatnia hogy mit tud Egyelőre meg élvezi a mi általunk elvetett magvak gyümölcsét tudjuk, de későbbre milyen nehézségek várnak rá.
 Ezután a volt miniszter ismertette a liberális párt álláspontját a választásokkal kapcsolatban hangoztatva hogy nem kötnek paktumot egyetlen párttal sem, hanem egyedül veszik fel a harcot, a mely, amennyiben a nemzeti Parasztpárt nem él terrorral, a liberális párt eredményes lesz.
 Végül is elkészítették a választási listát, amelynek élére Lapedatu Alexandru került. Az ülés folyamán Duca szólanul foglalta el helyét Lapedatu mellett, mintha itt is meg akarta volna őrizni inkognitóját.

Duca és Lapedatu miniszterek jelenléte sem tudta akcióképesé tenni a kolozsvári liberális pártot

(Cluj-Kolozsvár, november 15. Az Uj Kelet tud.) A liberális párt kolozsvári tagozata megkezdte az előkészületeket a választásokra. Tegnap délután Kolozsvárra érkeztek Lapedatu és Duca, hogy tárgyalásokat folytassanak a párti itteni exponenseivel és megbeszéljék az ellenzékjére készítését. Csak Lapedatu szerepelt hivatalosan, mint a párt kiküldöttje, Duca azonban érthetetlen okoknál fogva szigorú inkognitóban tartja kolozsvári látogatását. A liberális korifeusok keréken megérintik, mintha itt tartózkodna Kolozsváron, ezzel szemben hivatalos forrásból erősítették meg, hogy a volt behugyminiszter propagandá-uton van. Utjának első állomása jelenleg Kolozsvár.

tak győződve arról, hogy az így fog történni. Tegnap este szomorúan beszélgettek egymás között. Megállapították, hogy a nemzeti parasztpárti politikuskok meglepő nyugodtsággal dolgoznak.
 — Legálább az ostromállapotot és a cenzurát szüntették volna be, — mondta az egyik jelenlévő, — ezt a meg-

gondolatlanságot nem követték el. Most már mind szüntethetik, már késő.
 Közben a liberális sajtó gyonyolódva tesz szemrehányást a kormánynak, amiért nem tartotta be ígérését és nem szüntette be a cenzurát, valamint az ostromállapotot, amit az ellenzéknek éveken keresztül követelt a kormánytól.

Hategán Simon, Kolozsvár új rendőrprefektusa elfoglalta hivatalát

(Cluj-Kolozsvár, november 15. Az Uj Kelet tud.) Ma délután négy órakor foglalta el hivatalát Hategán Simon, a kolozsvári rendőrség újonnan kinevezett prefektusa Hategán Simon a kolozsvári egyetemen nyert középiskolai tanári képesítést és hosszú ideig volt az egyetemi könyvtár könyvtárnoka. Progresszív és nyugati szellemű kulturára valló publicisztikai írásai a Societatea de Máine-ban jelennek meg még ma is, mely termékenységeért Hategán litterátus körökben is nagyrabecsülésnek örvend. Az egyetemi könyvtárban mint kitűnő adminisztratív erőt ismerték meg. Innen a Renner-börgyár főtitkári állásba került, ahol öt éven keresztül nagyjelentőségű munkásságot fejtett ki.

Senkivel nem teszek kivételt és számomra nemzetiségi, vagy vallási különbségek nincsenek és mindenkiben a román állampolgárt látom.
 — Ami az adminisztrációt illeti, azt akarom, hogy a rendőrprefektúra organizációja a közönség legnagyobb megelégedését érdemelje ki. Ep ezért, bár meghagyom teljes egészében az egyes szekciók autonómiáját, az én kezemen keresztül fog menni minden akta és minden apró eset, amelynek elintézése a rendőrprefektúrára vár. Abból a célból, hogy minden igényt kielégítsék, a rendes délelőtti hivatalos órákon kívül minden péntek délután 4-től 6-ig szigorú magánügyekben is a nagyközönség rendelkezésére áll.

ségnek, de az egész államnak érdeke az, hogy így fejezzem ki magam: **nemzeti érdek**, hogy minden néven nevezendő rendbontás csirájában elfojtassék.
 Elfoglaltságára való hivatkozással fejezi be a beszélgetést Kolozsvár új rendőrprefektusa, aki mindössze harminckét éves, teljes életerejében lévő férfi. Multja és fiatalon elért magas pozíciója mindenestre elegendő ahhoz, hogy a közönség bizalmát és közbecsülését előlegezze neki. Az új prefektus progresszív és komoly munkát ígérő programjának megvalósításában biztosá számíthat a sajtó támogatására is.

Teljes a dezorientáltság a liberálisok körében
 Kolozsvári liberális körökben egyebeknél a legszínalmasabb hangulat uralkodik. Ezt a színalmas hangulatot még a két volt miniszter jelenléte sem tudta befolyásolni. Brahanu kormányának lemondása mintesem váratlanul ért, de még vástlanabbul érte Brahanu híveit Maniu kormányra hívása. A liberálisok az első meglepetésben azt hittek, hogy rossz tréfát űznek velük. Tíz óven keresztül érezték magukat a biztos nyeregben, most érzik, hogy ez az utolsó es vezetés bukásuk. A párt központjából pedig nem vigasztalta őket senki. Egy-másban tüntek el és tüntek el meg most is a liberálisok által magas pozíciókba helyezett tisztviselők, akik közül sokan szinte elvesztették a fejüket a hirtelen jött rendszerváltozás következtében. Mindenesetre jellemző, hogy legelőbbje a volt kormány által magas pozíciókba helyezett tisztviselőknek nemcsak egy, hanem több tisztiséget töltött be, ig yezeknek távozása alkalmával két-három magas állás üresedett meg.
 Maniu kormánya sulyt helyezett arra, hogy a megüresedett politikai színezetű állásokat olyan emberek foglalják el, akik az új kormány új szellemében teljesíték hivatásukat s így fiatalabb emberekre hárult ez a feladat, hogy a régi szellemet szüntessék meg. Revidálják az eddigi rendszer munkáját és kezdjék meg a konstruktív munkát.

Ebből az állásból lendült át a kolozsvári rendőrprefektúra élére. Mint fiatal kolozsvári közéletű ember, akinek széles körű társasági ismeretése van város-szerle, általános szimpátiának örvend és kinevezése a közönségben, ha meglepetésszerűen is, élénk meglepedést váltott ki. Az Uj Kelet munkatársa, mi-helyt az új prefektus elfoglalta hivatalát, felkereste Hategán Simonot és kérdést intézett hozzá jövődó programját illetőleg. Kolozsvár fiatal új prefektusa a következő nyilatkozatokkal felelt kérdéseinkre:
 — Ami a programot illeti, csak annak a megállapítására kell szorítkoznom hogy prefektusi minőségemben a jelenlegi kormány politikai reprezentánsa vagyok ezen a helyen. Ez pedig azt jelenti, hogy prefektusi tevékenységemet a kormány intencióinak kell irányítaniok. Eppen az Uj Kelet az, mely jól tudja, hogy a kormány a törvényességnek, emberiség és igazságosságának alapján áll, így nyilvánvaló, hogy az én működésemet is ez lesz a három komponense.

Prefektus ur — tesszük fel a kérdést — a legutóbbi napokban készülődő diákzavarásokról beszélnek Kolozsváron. Mik a terveit a diákzavarásokról illetőleg és milyen eszközökkel fogja ön a zsidó lakosságot az esetleges rendbontásokkal szemben megvédeni?
 — Természetesen tudomásom van arról, ami Kolozsvárt a legutóbbi napokban történt. Nem kell azonban túlzott fontosságot tulajdonítani az itt-ott felbukant izolált eseteknek. Eddigi még komoly rendbontás nem történt és remélem, hogy nem is fog bekövetkezni. En elsősorban bekés uton szeretném ezt a kérdést szükség esetén megoldani, de ha ez nem fog menni,
 a legkíméletlenebbül fogom végrehajtani azokat a belügyminiszteri rendeleteket, amelyek máris a kezem között vannak.

Hangsúlyozom, hogy nemcsak a zsidó-

Meghiúsultak az utolsó remények is
 Ezzel a témával foglalkoztak tegnap este a liberálisok kolozsvári klubhelyiségében, hol a két volt miniszter kivül meg néhány helyi liberális vezér lézengett. A hangulat siralmas volt. Már feladták a reményt, hogy Maniu kormányrajutása: pünkösdi királyság. Feladták azt a reményt is, hogy a hirtelen jött rendszerváltozás következtében beálljon egy káosz s a nemzeti parasztpárti kormány fej nélkül rohanjon a maga vesztébe. A falukon lángoljon fel a forradalom, irányuljon bár az a liberálisok ellen is s a zürzavar továbbra terjedésének megállítására legfelsőbb fórum ismét a liberálisokat bizza meg.
 Mert a liberális politikuskok meg vol-

Hogy részletezzük: csakis az abszolút törvényesség keretei között mozgó ügyekben vagyok hajlandó a nagyközönség rendelkezésére állani. Epp ezért sem minéven nevezendő intervenciót nem fogadok el, a ügyével mindenki személyesen jelenkezzen nálam. Emberiség fog vezetni, ami alatt azt értem, hogy a panaszosban, vagy s bepanaszoltban mindig az embert fogom keresni. Igazságosság lesz a harmadik vezetőfőnök, a mely tevékenységemet irányítani fogja.

November hó 20-án, kedden este fél 9-kor
nagy nőgyűlés
 a Kereskedelmi és Iparkamara disztermében
 Elhőköl: Dr. Balázs Endre, a Keren Hajjeszód kuratóriumának elnöke.
 Dr. Rachel Klompusné (Reval): A zsidó nő munkája Palesztináért.
 Vita.
 Zárszó: Dr. Jehuda Wilensky (Haita).

Butorárleszállításra
 határoztuk el magunkat, hogy üzemünk munkáit logifikoztathassuk, ha tehát
olcsó és jó butort
 Bösendorfer, Stingl, Wirt, Productivgenossenschaft és Hoffmann
zongorát, pianinót,
 akar vásárolni, ne sajnálja az utat Maresvársárhelyre és tekintse meg
Székely és Réti
 butorgyár rt.
 hatalmas raktárait. Hitelekpes egyéneknek kedvező fizetési feltételek

A hog az
Né
 [Bucuresti Uj Kelet tu minisztertan brakor ért v kommunikét kormány Bo bizla meg a nban Nicu zesen képvis Ezután ki vztak meg gyökeres red vezek ki, a lescu, Const fesszor és B

A la gesz
A bér
 (Bucuresti Uj Kelet tu jar le az a rális korn adott a bér bejelentésere ta felhasznál bér szerződés sának eldön many került lakosság k zatlanság ur hogy fenná hogy az an ivekét kitölt A lakók s tája ma ch nyújtott át nek. A mem vekezőket ta

A lakásbé volt igazság elégti ki a l ez a statiszt daláról a la szövegezését a kitöltend a problé egészséges bérlők sz tén

Ebből a stat hogy hány b üresen, sem sem pedig a összege. A szűkebbkörü esemlyből ese pitani, hogy delme alatt vannak azok állapotás a Tekintettel a állapotás al gyobb, a vol valószínűleg volna le, ho törvény meg

Nincs szük

LEGUJABB

A mai minisztertanács elhatározta, hogy az ostromállapotot és a cenzurát az egész országban felfüggesztik

Tíz kilométeres védelmi zónát szerveznek a határszélen, de a katonai bíraskodás ezen a területen is megszűnik

Negytagu bizottságot neveznek ki a minisztériumok teljes reorganizálására

Bucuresti-Bukarest, november 15. Az Uj Kelet tud.) Ma délután hat órákor minisztertanács volt, amely este fél 10 órákor ért véget. A minisztertanács után kommunikék adtak ki, amely szerint a kormány Bocu Severt és Vajda Sándort bízza meg azzal, hogy a kormányt Poasaiban Nicu Filipescu szobrának leleplezésén képviselje.

Ezután kisebbtermészetű hitelek szavaztak meg, majd a minisztériumok gyökeres reorganizálására bizottságot neveztek ki, amelynek tagjai Pavel Negulescu, Constantin Stere, Alexianu professzor és Boila Romulus — ez utóbbi

ketlen alkotmányjogi professzorok — lettek.

Eddig szól a hivatalos kommuniké, amely az ostromállapotot és a cenzura ügyét nem említi. A kommuniké azonban erről csak azért nem tesz említést, mert az ostromállapot felfüggesztésének formalitásai időt vesznek meg igénybe. A minisztertanácsról távozóban Madgearu miniszter kijelentette az Uj Kelet munkatársának, hogy a cenzurának és az ostromállapotnak az egész országban való felfüggesztését rendelte el a minisztertanács. Pan Halipa munkatársunknak kijelentette, hogy a mai minisz-

tertanács határozata alapján a kivételes állapotok az egész országban megszűnnek. A minisztertanács elhatározta, hogy a határmentén egy tíz kilométeres védelmi zónát (zona de pază) létesítenek, de a katonai bíraskodás ezen a területen belül is megszűnik.

A mai minisztertanács elhatározta, hogy a közlekedésügyi valamint a közmunkaügyi minisztériumot néhány héten belül egybevonják és a közös minisztériumban új államtitkári állást szerveznek meg, amelyre Pompiliu Ioanitu-t nevezik ki.

A XX. század csodája

eredeti svéd OSMOS-habfürdő.

Egy svéd orvostudós hosszas kísérletezés után végre megfejtette, hogy lehet **egészségesen lefogyni** és az elért karcsúságot megtartani. Már az első kísérlet után 400-1200 súlyvesztés mutatkozik. Kapható minden gyógyszer-tároló, droguériában, illatszertárban, ahol még nem, 130 lei beküldése ellenében küld egy fürdőt franco a vezérképviselőt.

Dobos József

vegyésmérnök Timisoara Str. Jancu Vacarescu 8.

delemre szorulóknak számára való tekintet nélkül kell megalkotni.

Abban az irányban, — vonja le a konkluziót a memorandum, — ahogy elkezdtek, a lakóstatistikának semmiféle reális eredménye nem lesz, különösképpen, ha tekintetbe vesszük, hogy a lakó nagyrész nem is tud a kérdőívek kiállításáról, minthogy sem újságot nem olvas, sem pedig a hivatalos hirdetményeket, azonkívül pedig az egész összeírást nem a rendőrségre kellett volna bízni a népszámlálásnál tapasztalt fiaskó után. Mindezekre való tekintettel a lakók szövetsége kéri, hogy a miniszter függessze fel az egész összeírást, abban az esetben pedig, ha mégis szükségesnek találja annak folytatását, akkor a kérdőívek beadásának határidejét hosszabbítsa meg január elsejéig.

A lakók szövetsége a lakásösszeírás felfüggesztését kérte Junian igazságügyminisztertől

A bérelt lakások összeírásával nem lehet a lakáskérdést megoldani

Bucuresti-Bukarest, november 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) November 30-án jár le az a határidő, amelyet még a liberális kormány igazságügyminisztere adott a bérlakások összeírására, illetve bejelentésére. Ezt a lakáskatasztert akarta felhasználni Stelian Popescu a lakásösszeírásokról szóló törvény meghosszabbításának eldöntésénél. Most, hogy új kormány került az ország élére, az érdekelt lakosság körében a legnagyobb tájékozatlanság uralkodik abban a tekintetben, hogy fennáll-e még az a kötelezettség, hogy az annakidején szétosztott kérdőíveket kitöltsék.

A lakók szövetségének bukaresti irodája ma ebben az ügyben emlékiratot nyújtott át Junian igazságügyminiszternek. A memorandum többek között a következőket tartalmazza:

Hianyos a kérdőív

A lakásbérlők statisztikája, amelyet a volt igazságügyminiszter rendelt el, nem elégti ki a bérlők szervezetét, minthogy ez a statisztika nem öleli fel minden oldaláról a lakáskérdést. Jelenlegi megfigyelésében

a kitöltendő kérdőív nem érdeklődik a probléma iránt sem a lakások egészséges voltának, sem pedig a bérlők szociális-gazdasági helyzetének szempontjából.

Ebből a statisztikából nem fog kiderülni, hogy hány ház áll üresen, miért állanak üresen, sem a háztulajdonosok száma, sem pedig az általuk követelt lakbér összege. A kérdőív az egész problémát szűkebbkörű népszámlálássá degradálja, amelyből csak azt lehet majd megállapítani, hogy mennyi a lakbértörvény védelme alatt álló lakók száma és hányan vannak azok a lakók, akik szabad megállapodás alapján bérlik a lakásokat. Tekintettel arra, hogy a kölcsönös megállapodás alapján lakók száma lesz nagyobb, a volt igazságügyminiszter ebből valójában azt a következtetést vont le, hogy nincs szükség a lakbértörvény meghosszabbítására.

Főlétesítő a statisztika

Nincs szükség erre a statisztikára. —

állapítja meg a memorandum, — mert ugy az 1927 évi Cudalbu-féle, valamint az 1928 évi Stelian Popescu-féle lakbértörvény csak azokat a lakókat védi, akik valóban rászorulnak erre a védelemre: az összes köztisztviselőket és nyugdíjasokat, valamint azokat a magánlakókat, akik 1914-ben 3000 lejnek megfelelő bérrel nem fizettek többet.

Ezek a lakóvédelmi törvények nem azért jöttek létre, mert sok volt a bérlő, hanem kizárólag azért, hogy megvédje a mostoha anyagi viszonyok között élő lakókat a háztulajdonosok sokszor könyörtelen kiuzsorázásától. Épen ezért.

ha a szociális viszonyok úgy kívánják, hogy egy új lakbértörvényt léptessenek életbe, ezt a törvényt a vé-

Ha leszavazzák a német cirkálójavaslatot: Hindenburg lemond, vagy feloszlatja a birodalmi gyűlést

Válság előtt áll a német kormány. A rajna-weszfáliai munkáskizárások ügyében megkezdődtek a tárgyalások a munkások és a munkások között

Berlin, november 15. A német birodalmi kormány válsága elkerülhetetlennek látszik. A szociáldemokrata párt, melynek kebeléből a kancellár és a kormány több tagja került ki, olyan határozatot hozott, amely lehetetlenné teszi a szocialista miniszterek számára a további együttműködést a polgári pártok miniszterével. Arról van ugyanis szó, hogy a Groener hadügyminiszter által javasolt páncélos cirkáló építésével szemben ellenzékét képez a szocialista párt, mely fél, hogy ezt a kérdést a kommunisták erősen kihasználják ellene. A polgári pártok viszor a leghatározottabban ragaszkodnak a cirkáló megépítéséhez.

Tegnap a szocialista párt többsége elhatározta, hogy a kérdést pártfegyelem kérdésévé teszi, ami annyit jelent, hogy az összes szocialista minisztereknek, sőt Müller kancellárnak is a cirkáló megépítése ellen kell szavazni. Ha ma nem létesül megegyezés, a kormány kénytelen lesz rövidesen beadni lemondását.

Berlin, november 15. A birodalmi gyűlés tegnapi ülésén tárgyalták a rajnai hajózás tekintetében kötött holland-német hajózási egyezményt. Ezután el-

ső és második olvasásban elfogadták Waldeck tartománynak Poroszországhoz történő csatolásával kapcsolatos alkotmány-módosítását. Befejezést nyert a vita a Rajna-weszfáliai munkáskizárások ügyében s a birodalmi gyűlés elvetette a kommunista párt által a kormány ellen beterjesztett bizalmatlan-sági indítványt. Az Egyesült-Államok és Németország között kötendő döntőbíró-sági nemzetközi szerződés tervezetét a birodalmi gyűlés külügyi bizottsága elé utalták.

A mai ülésen a páncéloscirkáló építésének javaslatát és az ezzel a kérdéssel összefüggő szociáldemokrata és kommunista indítványokat tárgyalják le. A kormány részéről Müller Franken kancellár és Groener hadügyminiszter beszélnek.

A centrumpárt és a német demokrata párt parlamenti frakciói tegnap értekezletet tartottak a páncéloscirkáló-javaslatával kapcsolatban. Az értekezletet a két párt ma délelőtt folytatta.

Tegnap este minisztertanácsot tartott a birodalmi kormány és a minisztertanács a kormány egyes tagjaira bízta, hogy milyen álláspontot foglaljanak el a

páncéloscirkáló javaslatával szemben és felhatalmazást adott minden egyes miniszternek, hogy szavazatát szabadon adhassa le akár a javaslat mellett, akár ellene.

Berlin, november 15. A szociáldemokrata parlamenti frakció ma értekezletet tartott, amelyen Hermann Müller Franken kancellár is résztvevett. Az értekezlet elhatározta, hogy a birodalmi gyűlés napirendjére holnapra kibővített páncéloscirkáló építésének ügyében egyöntetűen a párt miniszter-tagjaival együtt a szociáldemokrata álláspontot vallják magukénak s a párt által beterjesztett határozati javaslatra fognak szavazni.

Berlin, november 15. A szociáldemokraták vezérőri bizottsága egyben kötelezte a párt minisztertagjait is, hogy a birodalmi gyűlésben a szociáldemokrata javaslatot támogassák és szavazatukat erre a javaslatra adják le. Lehetséges, hogy a polgári pártok leszavazzák a szociálistákat de ha ez nem történik meg, úgy Groener hadügyminiszter mond le Egyes hírek szerint Hindenburg elnök is a leghatározottabban

Lapedatu bizakodás Alexandru expoziója és halk hangon karizma — volt bizakodta. — nem zékben. 1926-ban okokra voltunk elképedtlenül buktak el.

mondotta ezután lemondásunk, nem vártanul esett a dásunk politikailag s akkor hagyjuk mikor mi akartuk. meg kell mutatnia e még élvezi a mi evak gyümölcseit milyet nehézségek

szter ismertette a ját a választásokoztatva hogy nem tlen párttal sem, fel a harcot, a nemzeti paraszti a liberális párt

a választási lapapedatu Alexandru an Duca szótlanul apedatu mellett rta volna őrizni

ktusa

mnak érdeke az, magam: nemzeti ven nevezendő fajtassék.

hivatkozással tehozsvár új rend-össze harmánc-en lévő férfi. magas pozició-ahhoz, hogy közbecsüléséj urefektus pro-át igéro proban bizton szá ra is.

litásra

gy üzemünk k, ha tehát

putort Productive-gmann

ninót, a az utat nte meg

Réti

s egydec-tételek

9-kor

elnöke. ztináért.

mellette van a páncéloscirkáló építé- nek. Ha az építést leszavazzák, Hinden- burg esetleg lemond, vagy fel fogja osz- latni a birodalmi gyűlést. A mai ülés elé az egész német közvélemény osztatlan érdeklődéssel tekint.

Berlin, november 15. A Rajna-weszt- fáljai munkáskizáráskor ügyében Dü- seldorfból a kormányzósági elnök előtt ma kezdődtek meg a munkaadók és a szakszervezetek megbízottjainak tárgya-

lései. A mai nap eredménye egyelőre semmi Mindkét rész megfigyelést tanúsítottak és ragaszkodtak elvi álláspontjukhoz és a konfliktus előtt fel- állított követelésekhez

Az Etna után most már a Vezuv is kitörésre készül

Pusztító orkán vonult el egy olasz városka fölött

Nápoly, november 15. Az Etna eru- pciója után most a Vezuv tevékenysége is fokozódik. Éjszakánként az eget vörösré festi az izzó láva ténye s a város több pontjáról tisztán látja a kitörést Szak- értők véleménye szerint a Vezuv tevé- kenysége egyelőre komoly veszedelemet nem jelent.

Nápoly, november 15. A casertai vas- utvona mentén fekvő Cervaro városka

fölött ma déltől borzalmas orkán vo- nult el, amely a városkában szörnyű pusztítást vitt végbe. A lakóházak nagy- része beomlott vagy lakhatatlanná vált. Emberekben ugyan nem esett kár, az anyagi kár azonban igen nagy. Több mint 150 család hajléktalanná vált. A hajléktalanságot a környékbeli falvakban helyezték el. Az orkán okozta lakossá- got egyelőre állami segítséggel támo-

gatják. Az elpusztult városka újjáépítése röjlesen megkezdődött.

Róma, november 15. A cathiai fas- cista pártszervezet tüközlőnek jelentése szerint az Etna kitörése által előidézett kár 160 millió lirára becsülhető, elte- kintve attól az óriási gazdasági kártól, amelyet a vasúti összeköttetés megszaká- dása okozott.

Poincaré ma bejelenti a kamarában, hogy a költségvetésből törölték a szerzetesrendek támogatására felvett tételeket

A radikális szocialisták nem fognak szavazni. Paul Boncour lemond az állandó népszövetségi fagságáról

Páris, nov. 15. Beavatott politikai körökből származó hírek szerint a francia kamara holnapi ülésében felol- vasandó kormánynyilatkozat viszony- lag rövid lesz. Poincaré új kormánya ebben rá fog mutatni a belső béke szükségességére és ennek ápolására hívja fel a pártokat. A kormány ezután kéri a költségvetés elfogadását és be- jelenti, hogy a jóvátétel és a háborus adósságok kérdését rövidesen véglege- sen meg akarja oldani.

Páris, nov. 15. A Paris Midi közli, azt a hírt, hogy a kormánynyilatkozat elhangzása után a radikális szocialis- ták tartózkodni fognak a szavazástól. A lap szerint a kormány felszólítást intéz a kamarához, hogy fejezze be a pénzügyi helyreállítás munkáját és a

költségvetést december végéig szava- zák meg. A kormánynyilatkozat be- jöri a hadügyi költségek csökkenté- sét és rámutat arra, hogy a szerzetes- rendek támogatására felvett tételeket éppen a költségvetés gyors megszava- zása érdekében törölték a költségve- tésből. A nyilatkozat, melyet Poincaré miniszterelnök olvas fel, részletekbe menően foglalkozik Franciaország min- den belpolitikai problémájával.

Páris, nov. 15. A kormány ma a pénzügyminisztérium palotájában mi- nisztertanácsot tartott, mely után Poi- ncaré miniszterelnök megcáfolta a la- pok munkátsái előtt a külföldi utazá- sról több nagy külföldi lapban megje- lent híreszteléseket. Poincaré ezután

hosszabb kihallgatáson fogadta Hösch párisi német követet.

Páris, nov. 15. A lapok közlése sze- rint Paul Boncour francia állandó né- pszövetségi megbízott le fog mondani erről a tiszteről. Boncour, mint ismer- tetes, a szociáldemokrata párt tagja s a párt, ugyilátszik Boncour lemonda- tásával kényes helyzetbe akarja hozni Briand külügyminisztert. Boncour le- mondását a kamara mai ülésén beje- lenti.

Páris, nov. 15. A kamara mai ülésén a kormánynyilatkozat elhangzása után több interpellációt fognak intézni a kor- mányhoz a belpolitikai helyzet, a kor- mány újjáalakítása és az indokinaí pa- namák és botrányok ügyében.

A „Westris“ hajótöröttjeit partra tették a newyorki kikötőben

Az utasok elmondották a hajótörés éjszakájának borzalmait. Még mindig kutatnak az eltűntek után

Berlin, nov. 15. Newyorki jelentés szerint a kikötőbe bejutott a Berlin nevű német gőzös, a Westris katasz- trofájának 23 életben levő és egy ha- lott hajótöröttjével. Kevéssel azután egy amerikai gőzös 125 hajótöröttet tett partra Newyorkban. A hajótöröt- tek az újságírók kérdézőkördéseire ki- jelentették, hogy a kapitány az utolsó pillanatig reménykedett, hogy a hajót meg lehet menteni és vele elérheti a partot. Éppen ezért későn küldték a se- gélykérő jeleket.

A mentőcsónakok vízrebocsátása is késedelmesen ment végbe s e- miatt sokan ott lettek halálukát a hajó süllyedésének pillanatában ke- letkezett örvényben.

Páris, nov. 15. Newyorki jelentés szerint a Westris hajótöröttjeinek egy részét a mentőhajók már partra tették Nerdelkben. Egyik menekült elmon- dotta, hogy a hajó katasztrófájánál a tiszték és a legénység önfeláldozó maga- tartást tanúsítottak. Az utasok mentő- csónakokba való juttatása gyorsan és csaknem minden incidens nélkül ment végbe.

Az asszonyok siránkozása csak ez- után következett be, amikor látták hogy hozzátartozóik más mentőcsó- nakokba kerültek s aggódtak ezek sorsáért.

A lehetőséghez képest még ezután is tör- ténk utascsereket az egyes csónakok kö- zött, de az idő azelőtt nem lehetett ezzel tölteni, mert erős vihar volt s igyekezni

kellett, hogy kikerülhessenek a viharzó- nából. A legénység fegyelmeztsége lehe- tővé tette az utasok menekülését és e- nek, valamint a szerencsének is tulajdo-

Reu Jánost nevezték ki Nagy- várad rendőrprefektusává

Oradea—Nagyvárad, nov. 15. Az Új Kelet tudósítójától. A nagyváradí ren- dőrprefekturán hosszú éveken keresz- tül egészen speciális helyzet volt beve- zetje. A rendőrprefektúra élén tör- vényszerint kinevezett prefektus már évek óta nem volt, mert a liberális kormány, melynek annak idején nem volt szimpatikus Reu János akkori ren- dőrprefektus személye, állandóan csak delegált prefektusokat nevezett ki a prefektúra élére. Reu János, bár távo- zása óta több delegált prefektus tö- ltötte be a hivatalt, még ma is a tör- vényszerinti prefektusa Nagyvárad- nak, mert annak idején hivatalos műkö- dése ellen nem emelhettek kifogást és nem is menesztették állásából.

Puticiu Trajan, aki legutóbb Nagyvá- rad prefektusa volt, szintén ilyen mó- don került a prefektúra élére. A kor-

mányváltozással kapcsolatosan most rendelet érkezett Nagyváradra, mely szerint a kormány visszaállítja a pre- fekturán a régi rendet és a delegált rendőrprefektust visszahívta. Puticiu Trajan egyelőre más beosztást fog kapni a rendőrségben, utódjá pedig a törvényt szerinti prefektus, Reu János lett, aki a tegnapi napon már el is fog- lalta hivatalát.

Reu János, aki Nagyváradon aljános szimpatikának örvend, hivatalbátépésével egész bizonyosan meg fogja szüntetni azokat az állapotokat, melyek elődjei működése alatt a prefekturán uralkod- tak. Reu nemzetiségre való tekintet nélkül általános közszeretettel örvend. Nagyváradon, mert egykori működése alatt a lakosság minden rétegét teljes mértékben kielégítette. Kinevezését öröm- mel fogadták.

nitható, hogy a hajókázárók nem röh- bantak fei, mely esetben talán senki sem menekült volna meg.

Newyork, november 15. A Westris ha- jótöröttjei az újságírók kérdézőkördési- re elmondották, hogy a hajó főmérnöke már hétfőn leállította a Westris összes gépeit a rádiót tápláló motor kivételével mert kázanrobbanástól lenetelt tartani. A legtöbb utasnak az a véleménye, hogy a segélykérő jeleket igen későn adták le. A hajó tatjában már vasárnap nagymeny- nyiségű víz gyűlt össze s a kapitány még mindig reménykedett s nem adta- le az S. O. S. jeleket. A hajószivattyúk elromlottak s a legénység vödörökben hordotta ki a hajó aljában összegyűlt vizet. Ha a segélykérés hamarabb ropi- tik szét az éterbe, talán valamilyeni utast az egész személyzetet és az utasok csomagjait is meg lehetett volna men- teni. A legénység nyilatkozata szerint a hajó nagyon rossz állapotban volt. A választófalak már régen nem voltak vízmentesek. Az összes mentőcsónakok sérültek vagy lyukasok voltak.

Borzalmakban bővelkedő részleteket mondanak el az utasok a megmentésük előtti utolsó éjszakáról. Szakadatlanul merték a vizet a mentőcsónakokból, ame- lyek a viharban folytonosan felborulás- sal fenyegettek. A hajótörötték egész éjjel látták a katasztrófa színhelyére érkezett mentőexpediós hajók mozgó lámpásait. A csónakokban azonban nem voltak jelző rakéták s a koromsötétben az utasok nem tudtak magukról fényjelekkel élet- jelt adni, hogy a segélyhajók megtalál- ják őket.

Az elsüllyedt hajó kapitánya és rá- dióistáje is az eltűntek között van. Szemtanuk szerint a kapitány az utolsó pillanatig a parancsnoki hidon volt.

Már a térdeit érték az óceán hullámai és még akkor is utasításokat ordított a mentőcsónakok után. A rádiómérnök sem hagyta el apparátusát és a segélyt kérő jelek csak akkor némultak el, ami- kor a hajó a rádiós kajüttel együtt eltűnt az óceán vizében.

Az utasok egyöntetű megállapítása, hogy az egész személyzet hősiés maga- tartást tanúsított, de nem voltak elég gyakorlottak a mentőcsónakok vízrebo- csátásában. Több mentőcsónak vízre- bocsátását háromszor is meg kellett is- mételni.

A Radio Marine Corporation szikra- távíró állomása rádiogramot fogott fel a mentésben résztvevő egyik francia ha- jóról, melyben közlik, hogy a katasztrófa színhelyének közelében üres deszkaszá- lak usznak a tengeren. Azt hiszik, ezek a összetakolt tutaj maradványai, melynek utasai közül senkit sem sikerült meg- menteni. A francia hajó közli, hogy a vihar alábbhagyott, a látási viszonyok megjavultak s tovább kutat, hátha em- beri lényt talál, kinek segítséget nyúj- hat.

Felakasztotta magát egy nyolcgyermekes családapa

(Targumures-Marosvásárhely, nov. 15. Az Új Kelet tudósítójától.) Megrendítő körülmények között követelt el öngyilkosságot Duca János marosvásárhelyi szabómester. A szerencsétlen ember teg- nap este kiment a Vásárhely közelében lévő Somos-tetőre, ahol nadrágszűjé- val felakasztotta magát egy fára. Kihűlt hullájára csak hajnalban akadtak rá a járőrelők, akik dermedt testét levágták a szűjről, majd értesítették a marosvá- sárhelyi rendőrséget az öngyilkossági esetről.

A helyszínére kiszállott rendőröközgek megállapították a szerencsétlen ember személyazonosságát, majd ugyancsak a helyszínen megjelent ügyészségi bizott- ság jegyzőkönyvet vett fel az öngyilkos- ság körülményeiről. Megállapítást nyert hogy a szerencsétlen szabómesternek nyolc apró gyermeke van és az egész család hónapok óta szenved az éhség- szől. Többen a családból beteglen feküdtek, viszont Duca, a családapa éppen rettene- tes nyomorára való tekintettel nem volt képes munkához jutni. Családjának nyomora már tetőfokára hágott, mikor már úgy látszik nem bírta elnézni családjá- nak borzalmas nyomorát és a halálba menekült. Marosvásárhelyen társadalmi akció indult a szerencsétlen család fel- segélyezésére.

Gyapju Bő Tiszta s eredet BL áru Főtér

Az els a bu

Ziláhy

Unnepelt, ban beérke Ziláhy Lajo ott van a m társasága, a könyveit a álló lapok t a Kistaludy a Jekkülönb vagy be se jel szerint a ceg Ferenc

Minden k kásságának ugyanaz a mint a Gyu jánál. Ugye jos, a felüle újabb darab amelynek m mény volt, nyult.

Miről van A táborno aki maga is

a katonáiva kórházba, a mezők sere fiát, férjét, a zóját akarja háborúból, ezért rimánk nok azonban zonyos szer hogy: mind senki se sze tentelen áll

Székelyné talasszony.

tal, egy cí lenleg két e főhadnagy mégis csak egyenes tá sággal. Be házba ápoló és meghódi akarja ezt a tót puhitani lágyszernek puhító is m győzetik és hiszen tetsz a verembe, megpuhultar indulása elő valja, hogy tud még ha haza a férj.

A legégys a férj hazaj e felrissitet netben kidis nos hölgy egyik, vagy hez azonban ség is kelle az egyik férj dott — látj tábornok ne ugyan küld lemtanár (k szobatudóst előbb le aka lngatóját (a

Legokosabb költőtáru BLATT-nál

Legszébb költőtáru BLATT-nál

Legjobb költőtáru BLATT-nál

Gyapju divatharisnyák
Bőrkesztyűk
Tiszta selyemharisnyák
eredeti gyári árban

BLATT
áruház CLUJ
Főtér 13. szám.

Az első nagy premiére a budapesti színházi szezonban

— Zilahy Lajos „Tábornok”-ának bemutatója —

Ünnepelt, a legelőkelőbb társaságokban beérkezett író ma itt Budapesten Zilahy Lajos. Darabjainak bemutatóján ott van a mai Magyarország legfelsőbb társasága, az egészen magas körök, könyveit a hivatalos helyekhez közel álló lapok támogatják, fiatalon bekerült a Kistaludy Társaságba, oda, ahonnan a legkülönb magyar írókat kizárták, vagy be sem engedték, szóval minden jel szerint az elkövetkezendő idők Herceg Ferencé.

Minden külsőség erre mutat és munkásságának belső tartalma nagyjában ugyanaz a külsőség, ugyanaz a felület, mint a Gyurkovits leányok és fiúk irójánál. Úgyes mesterember Zilahy Lajos, a felület ügyes írója, aki ime legújabb darabjában „A tábornok”-ban, amelynek már a főpróbája is társadalmi, vagy még inkább társasági esemény volt, is a felület irójának bizonyult.

Miről van szó a darabban? A tábornok, a hős, a szigorú vezér, aki maga is az első tüzvonalban küzd a katonáival, megsebesül, bekerül a kórházba, ahol a kérvényezők, kérelmezők serege ostromolja. Mindenki a fiát, férjét, apját vagy más hozzátartozóját akarja kimenteni, hazahozatni a háborúból. Ezért könyörögnek nála, ezért rimánkodnak. A nagyszerű tábornok azonban kérelmetlenül marad, bizonyos szemrehányással megállapítva, hogy: mindenki hazajönne, meghalni senki se szeret. Ami — ugyebár — istentelen állapot.

Székelyné, az a bizonyos csinos fiatalasszony, kéthónapos házassági múlttal, egy civilben történelmtanár, jelenleg két éve öldöklős és vasraverető főhadnagy neje, elhatározza, hogy mégis csak hazakaparintja az urát, ha egyenes támadással nem, hát ravasz-sággal. Beerőszakolja magát a kórházba ápolónőnek, letgadja a férjét és meghódítja a tábornokot, mert meg akarja ezt a vasembert és parancsolgatót puhítani és tanítani. Minden iskolásgyermek tudja, hogy ezek után a puhító is megpuhul, a győzni akaró legyőzetik és aki másnak vermet ás... hiszen tetszik tudni, De csak félig esik a verembe, mert mikor a tábornok megpuhultán bevallja közvetlen harcba indulása előtt szerelmét, Székelyné bevallja, hogy az urát is szereti és nem tud még határozni, tehát kérem jöjjen haza a férfi, akkor határoz majd.

A legegyszerűbb megoldás lenne, ha a férfi hazajönne és az isteni háromszög e felfrissített változata egy nagy jelenetben kidisputálná a döntést és a csinos hölgy (Bajor Gizzi alakítása) az egyik, vagy a másik karba dönti. Ehhez azonban valamelyes drámai készség is kellene, tehát Zilahy ur megöli az egyik férfit, a háromszög megoldódott — látjátok, nincsen probléma. A tábornok nemes szívvel haza akarja ugyan küldeni a férjét, de a történelmtanár (ki hitte volna ezt egy ilyen szobatudóstól?) nemes büszkeséggel előbb le akarja lőni neje szívének meg-ingatóját (a nemes büszkeségű tábor-

nok megbocsájt a merénylőért), azután nem fogadja el a szabadságot azon kezekből, hanem a tüzbe indul és el-esik. A megrendült özvegy nem tud azonnal határozni, hogy a zord, de jószívű, már nem fiatal, de még elég friss tábornokhoz beköltözzék a régi-régi házba a galambok, rózsácskák és ibolyácskák közé, hanem felhatalmazást ad a kegyelmes urnak: kérdezze meg őt valamivel később. Ez a darab tartalma. És mi a mondanivalója, mi a tanulsága?

Nem tudom. Talán az, hogy (egészen új igazság): Ne játszd a tüzzel. Vagy hogy a tábornok blúza alatt is van szív, bele-

szerez egy asszonyba és hajlandó hazajönni a férjét, hogy az elválhasson az asszonytól. Mennyi nemesség! Vagy ne próbálj senkit beugratni a szerelembe, mert magad ugrasz. Ne csábíts, mert magad csábulsz! Legalább néhány százéves axióma és a közmondásban is benne van. Hát akkor mi a mondanivaló? Mit mond Zilahy? Semmit. Elhallgat egy csomót.

Elhallgatja a háború lényegét. Személyeket mozgat és nem fedi fel az intézményeket, kiütéseket fed fel és a betegségéről hallgat, vimmerliket nyomogat és a röntgennel nem világít át. Egy darab, amiben csak a háborúról beszélnek, mely a háboruban játszik és amelynek mégis a főproblémája, hogy egy csinos hölgy elválk-e majd az urától és hozzámegy-e majd a másikhoz és még hogyha legalább ez a kérdés komolyan volna tárgyalva. Ha a háború szekszuális nyomoruságáról, az elszakadt, kényszerű cölöbátásban élő emberek elidegesedését írja Zilahy! De a darabban, a világháború kelles közepén csak az a probléma, hogy a feleség a férje hazahozatála céljából „megfőzi” a tábornokot és közben maga is megfő!

Ami célzás van a darabban, hogy emberek milliói halnak meg, hogy tízmillió van „beásva” a föld alá évekig, a járványokról, a nyomoruságról, ka-

rok és lábak elvesztésétől, lelkek összo omllásáról, világ átalakulásáról, az mind csak úgy mellékesen, véletlenül elejtve, majdnem hogy viccesen történik. Két-három mellékfigurának van egy pár mondata, ami többet ér, mint az egész darab, amiben több az élet és a háború igazi profijtja, min a valószínűben fölakok valószínűen mondókájában.

Azért hát egy fejletes és álproblémákkal nevelt közönség előtt bizonyára sikere lesz ennek az ügyes darabnak. Jobb ez nekik minden, a világ valószínűleg egészen addá minél és valószínűleg jobban örülnek neki, mint a mindenféle terhes problémáknak.

Az előadás ugyanazt ami volt, vagy lehetett volna tíz-husz évvel ezelőtt. A stílus ugyanaz, a papírmásé-grófnékhoz illenek csak ezek a papírmásé-bezedék. Három színész azonban több a darabnál és szereplő, Rákosi Szidi, egy fiatal hazakerő anyja szerepében, Gál Gyula, aki legalább emberien játszott a főület irójának ebben a főületdarabjában és Csontos Gyula, aki meg próbálta a lehetetlent: embert csinálni a tábornok szavaló, romantikává és közhellyel teleaggatott alakjából.

Miattuk nem sajnálom a főpróba előttiét.

Nádass József

Döntő fordulatot várnak az Erdélyi-ügyben a főtárgyalás előtt

Szombaton okvetlenül megtartják a főtárgyalást

Budapest, november 15. Az Erdélyi-ügy szombatra kitűzött főtárgyalása előtt dr. Egedi vizsgálóbíró nagy erőfeszítéssel folytatja a nemrég megindított kiegészítő nyomozást, mert rendkívül fontosnak tartja, hogy a nyomozás munkája még a főtárgyalás megkezdése előtt befejeződjék.

Kiszivárgott hírek szerint az Erdélyi-

ügyben ennek a nyomozásnak az eredményeképpen döntő fordulat várható és minden valószínűség amellet szól, hogy újabb nevek is felszínre fognak kerülni.

A főtárgyalás szombati megtartásának akadályait már teljes egészében elhárították, mert Erdélyi Béla szabályszerű védői meghatalmazást adott Weisz

Ödön dr.-nak is és így az esetben, ha Gál Jenő dr. hű maradna eredeti szándékához és a Nagy István ügyvel párhuzamosan valóban nem volna hajlandó Erdélyi védelmét is ellátni. Weisz Ödön dr. német hivatalból kirendelt védő, minden akadály nélkül végezheti majd vevő munkáját.

Szovjetország ismét újabb belső válság előtt áll

Rykov és Stalin között tört ki a viszály

(Cluj-Kolozsvár, nov. 15. Az Új Kelet tudósítójától). Oroszországban az utóbbi időben a bolsevik pártban ismét kiélekedtek az ellentétek. Ezek az ellentétek az ugynevezett parasztkérdés és az ipar fejlesztése körül támadtak és ismét felszínre vetődnek a párt kebelében azok a kérdések, amelyek most egy esztendeje Trockij, Rakovskij és társai bukását idézték elő.

Trockijék ellenzéke, az ugynevezett régi forradalmárok ellenzéke volt, akik sehogy sem akarták tudomásul venni azt, hogy a bolsevik rezsim engedményeket tegyen az ország elmaradt gazdasági helyzetének megjavítása érdekében. Trockijék azonban nem nyugodtak bele a száműzésbe, mert néhány nappal ezelőtt könyvet juttattak el Németországba, amelyben ismertetik Szovjetország jelenlegi helyzetét és súlyos kritikában részesítik a hatalmon lévő bolsevik vezetőket.

Stalin, hogy az ellenzék agitációs anyagától megfosssa, ugyszólván teljesen végezhajotta Trockijék programját. A hullakok (nagyparasztok) gabonakészleteit teljesen konfiskálta, a Schachtel-féle pörben pedig az elitelt mérnökök kivégeztetésével meg akarta félemlíteni az ipar technikai vezetőit. Ennek a politikának azután nyomban jelentkezett a reakciója, mert a parasztok kevesebbet vetettek és az állatokat tömegesen vágták le. A mérnökökön végrehajtott ítélet pedig megingatta az üzemekben munkafegyelmet és megbénította a kezdeményező szellemet.

Közben más gazdasági nehézségek is jelentkeztek. Az idei aratás rosszul ütött ki, úgy, hogy a szovjet nem is gondolhat arra, hogy gabonát vigyen ki. Az ipar fejlesztését képteenek keresztülvinni, mert infláció állana be, ami még nagyobb veszedelmet jelentene. Nagyon sok közszükségleti cikk hiányzik és Moszkvában épen úgy, mint a legtöbb vidéki városban, ugyanaz a helyzet, mint a háború alatt volt: megkezdődött a sorbanállás.

Természetes az, hogy mikor gazdasági bajok vannak, ez a politikában is érezteti hatását. A párt központi bizottságában most a baloldali Stalinnal a jobboldali Rykov áll szemben és a gazdasági elégedetlenségéből kialakult új ellenzék is, amely kizárólag jobboldali elemekből áll. Ez az ellenzék a napokban kiáltványt tett közzé, amely elmondja, hogy hogy a nehézségek következtében, amikor minden téren óriási erőfeszítést kell tenni és amikor az ország áruhiányban szenved, ingadozások észlelhetők a munkásszabály és a párt egyes vezetői között. A kiáltvány azután a mostani kurzus sürgős revizióját követeli, amelyben mindenkinek közre kell működni. Érdekes, hogy a hivatalos szovjet mostani ellenfelei kifogásolják a pártnak a paraszttal folytatott harcolt és az a kívánságuk, hogy a város béküljön ki a faluval. A bolsevik párt központi vezetősége a jobboldali ellenzékkel szemben ugyanazt a politikát folytatja, mint amilyent Trockijékkal

szemben: az ellenzék négy vezérének köztük a moszkvai pártszervezet titkárait is, megfosztotta a pártban viselt álcáiktól.

Az a politika, amelyet a szovjetkormány ma folytat, nem egyéb gazdasági nacionalizmusnál. Arra törekszik ugyanis, hogy Oroszország tartsa el önmagát. Az ellenzék törekvése viszont a gazdasági nemzetköziségre való visszatérés: elsősorban fel kell szabadítani a parasztságot, szabadá és alkalmassá tenni arra, hogy nagymértékben vigyen gabonát a külföldre és ezen a pénzen vásároljon azután Oroszország gépeket és termelőeszközöket a külföldön.

Az új ellenzék, Trockijékkal ellentétben, reális és haladó és a forradalom eredményeinek a biztosítását kívánja csupán és az ellenzék révén Rykov, a tanácsköztársaság elnöke áll, aki már hónapok óta vivja a harcot a mindenható Stalinnal, a bolsevik párt főtitkárával, aki Trockijék száműzése után nyomban átvette azoknak a programját.

A harc nemcsak hogy áll a szovjet két vezére között, de minden nap élesebb formákat is ölt. Még nem látni, ki győz majd ebben a harcban. Egy azonban kétségtelen: a kísérletezéseknek mindannyiszor az egyszerű dolgozók adják meg az árát. Most is busá-san fizetnek. Áruhiány van, kisebbbél az adagok és megkezdődött a „sorbanállás”.

jókézűnek nem re-
setben talán senki
meg.
r 15. A Westris ha
ók kérdézősködésai
y a hajó főmérnöke
a a Westris összes
ló motor kivételével
ól lenetett tartand.
z a véleménye, hogy
g későn adták le.
vasárnap nagymeny
esse s a kapitány
sedelt s nera adatta
et. A hajószívatyok
sénység vödörökben
ájában összegyűlt
est hamarabb ropi-
talán valamennyi
lyzelet és az utasok
ehetett volna men-
latkozata szerint a
állapotban volt. A
gen nem voltak
ts mentőcsónakok
k voltak.
velkedő részleteket
ok a megmentésük
ról. Szakadatlanul
öcsönakokból, ame-
tonosan felborulás-
törtek egész éjjel
színhelyére érkezett
k mozgó lámpásajt,
an nem voltak jelző
tétben az utasok
fényjelekkel élet-
sélyhajók megtalál-
kapitánya és rá-
tek között van.
a kapitány az
aracsznoki hidon
az óceán hullámai
sitásokat ordított a
A rádiómérnök
átását és a segélyt
némultak el, ami-
jütel együtt eltűnt
tü megállapítása,
lyzet hősiek maga-
nem voltak elég
csónakok vízrebor-
entőcsónak vízre-
is meg kellett is-
orporation szakra-
ogramot fogott fel
egyik francia ha-
hogy a katasztrófa
üres deszkaszá-
Azt hiszik, ezek a
ványai, melynek
sem sikerült meg-
hő közli, hogy a
látási viszonyok
kutat, hátha em-
segítséget nyújt-
magát egy
családapa
sárhely, nov. 15.
től.) Megrendítő
övetelt el öngyil-
marosvásárhelyi
sétlen ember teg-
sárhely közelében
ol nadrágszíjjá-
egy fára. Kihűlt
an akadtak rá a
t testét levágták
ették a marosvá-
az öngyilkossági
tt rendőrközegek
ncsétlen ember
gdj ugyancsak a
gyészségi bizotti-
fel az öngyilkos-
gállapítást nyert
szabómesternek
van és az egész
enved az éhség-
belegem feküdték.
pa épen rettene
ntettel nem volt
saládjának nyo-
gott, mikor már
nézni családja-
rát és a halálba
lyen társadalmi
etlen család fel-

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.

Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.

Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.

Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Az Uj Kelet fiókszerkesztősegei és fiók kiadóhivatala

Ertesítjük olvasóinkat, hogy vidéki szolgálataink reorganizálása során fiókszerkesztősegeinket és fiókiadóhivatalainkat a következők vezetik: Szatmáron Izsák Arnold, Aradon Bihari Miklós, Temesváron Fried Miksa, Máramaroszigeten Schön Dezső

Koncert az Újságíróklubban. Szombaton, f. hó 17-én az Újságíróklubban érdekes művészi hangverseny lesz. A Román Opera két kiváló művésze, egyébként a klub művésztagei: A. Dobranskaia asszony és Anton Gogu koncerteznek. Műsoruk a lehető legnövésőbbben van összeállítva. Az estély a klubtagok számára teljesen díjmentesen rendeződik.

Véres diákzavargások a rappalói szerződés évfordulóján. Laibachból jelentik: A rappalói szerződés aláírásának évfordulója alkalmából a jugoszláv diákság nagy tüntetést rendezett, mely lövöldözéssel végződött. A diákok az egyetemen tiltakozó gyűlést tartottak, és onnan az utcára vonultak. A felvonulás során két izben is véres összecsapkodásra került a sor a diákok és a rendőrség között. A rendőrség végül is 15 lövést adott le a tüntetőkre. Egy Popovics nevű tanoncot golyó találta és a fiú életveszélyes sebesülést szenvedett. Számos diákot letartóztattak. A rendőrség felhívásának csak a demokráta párti képviselők intervenciója vetett véget. Mára a diákok újabb tiltakozó gyűlést hívtak egybe, amelyen a rendőrség brutalitása ellen emeltek óvást.

Legszembetűnőbb és a férfiaknak legkedveltebb ruházati cikke a kalap. Tapasztalatból állíthatjuk, hogy egy jó sikerült kalap a férfiak legnagyobb öröme. Ebből is látható, hogy kalapot úgy mint minden más férfidivatcikket is, csak a legjobb beszerzési forrásból kell venni. Ilyen üzlet a Kalap Király. Ezen cég vigyáz arra, hogy a gyárosoktól a legjobbkat vegye, szállítói pedig az elismert legjobbak, akik ezen szakmában fellelhetők. Többek között megemlíthetjük a főbb gyárosokat, akiknek egyedüritását városunk részére a Kalap Király bírja: Mossant, Tress, Habig, Antica, Casa Borsalino és még hosszú sora a legkiválóbb angol, francia, német és belvárosi kalapgyáraknak. Ezek szerint nyugodtan ajánlhatjuk b. olvasóinknak, hogy kalap és féldivat szükségleteiket csakis a Kalap Király áruházában, (Piata Unirii 24) szerezzék be. Lelkiismeretes és pontos kiszolgálás.

Elhozták a cayenni fejedelméről megszökött Bougrat orvost. Párisból jelentik: Bougrat dr. marseillei orvost, akit életfogytiglani fegyházra ítélték és Cayenneből, ahová kényszer munkára vitték, megszökött, most a venezuelai tengerparton levő Irapában, ahol letelenedett és orvosi működést fejtett ki, felismerték és letartóztatták. Úgy hiszik, hogy Venezuela kiadja Bougrat, mire Cayennebe viszik és ismét bíróság elé állítják.

Időprognózis. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárás-prognózisa szerint jobbra ködös, inkább száraz és aránylag enyhe időjárás várható.

Baldwin messzemenő előzékenységet ígér az új kínai kormányának

London, november 15. London új lord-mayorja a Guil d'Hall-ban bankettet rendezett, amelyen Baldwin miniszterelnök pohárköszöntőt mondott, amely nagyjelentőségű politikai nyilatkozatot tartalmazott. Beszédében kijelentette, hogy ma már nem lehet különbséget tenni győzők és legyőzöttek között. Ezt a két fogalmat el kell ma már felejteni. Az angol-francia együttműködés megteremtette a maga gyümölcsét Németország javára és Németország ma már egyenrangú félként szerepel az európai államok sorában. Részletesen szövegeztünk a kínai politikáról és kijelentette, hogy az angol kormány messzemenő előzékenységet akar tanúsítani az új kínai

kormányával szemben. Érdekesen emlékezett meg a viláfgazdaság és technika fejlődéséről. A világ mindig kisebb lesz — mondotta Baldwin — az óceánok kiszáradnak és nemzetek, amelyek eddig elérhetetlen messzeségben voltak egymástól, összeűtik a könyököket.

Ezután a Kellog-paktumra tért át és kijelentette, hogy a világ sohasem fogja elfelejteni Amrikának azt, hogy amerikai részről kezdeményezték a háborúellenes paktumot. A Kellog-paktumot Váiro hatalmakra szent kötelesekégek hárulnak, amelyeket akkor sem szabad elfelejteni, ha a leszerelés kérdésében tárgyalásra kerül a sor.

Hathónapi fogházra ítélték Elena hercegnő álsófförjét

Egyhónapi fogházat kapott a banktisztviselő, aki zálogba csapta barátja hegedűjét

(Cluj-Kolozsvár, november 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári törvényszék negyedik szekciója előtt két mulatságos részletekben bővelkedő, de szomorúan végződött per zajlott le ma délelőtt.

Az első per vádlottja Barnutiu Vasile bukaresti munkanélküli sófför volt. Jó megjelenésű, elegáns fiatalember. Mosolyogva foglalja el helyét a vádlottak padján. Vasalt nadrágit nagy elővigyázattal igazítja meg.

Barnutiu Vasile 27 éves... született Besztercén... sófför... utolsó lakhelye Bukarest... jelenleg munkanélküli. Ezeket válaszolta a vádlott az elnök által hozzátűzött kérdésekre.

Csalással és szélhámossággal vádolja a törvény, mit hoz fel védelmére, — kérdezte Dunca elnök.

A vádlott sófför lesütli a szemét, majd halkán mondja:

— Éheztem.

A vádirat szerint Barnutiu számos sófförtől pénzt csalt ki azzal, hogy elhelyezi őket a királyi családnál. Előadta, hogy Elena hercegnő sófförje s jelenleg a hercegnőt Kolozsvárra hozta, ahol a Mátyas-sanatóriumban gyógykezelik. Azzal biztatta áldozatait, hogy felvételüket a királyi udvarban sófförnek, vagy sófförnek. El is ment sorra áldozataival a Mátyas-sanatóriumig, ahol meghagyta, hogy várjanak rá, amíg be megy Elena hercegnőhöz és megbeszéli a felvétel ügyét. Barnutiu valóban eltűnt a sanatórium épületében hogy pár perc múlva újra megjelenjen és előadja, hogy a felvétel el van intézve. Ezután elment egyet mulatni, meginni az áldomást. Közben 500—1000 lejeket csalt ki áldozataitól, különböző célokra. Végül is

áldozatai rájöttek, hogy szélhámossal van dolguk és megtették ellene a bünvádi feljelentést.

Hogy dőlhetek be ilyen hazugságoknak, — kérdezte Dunca elnök az egyik feljelentőtől.

Olyan nagy dumája volt, hogy megszedített, — válaszolta a rászédett sófför.

A bíróság tanácskozára vonult vissza majd Dunca elnök kihirdette, hogy Barnutiu Vasile-t a bíróság csalásért és szélhámosságért hat hónapi börtönrre ítélte.

Sok — tört ki a vádlottból, — majd hozzátette: fellebbezek.

Ezután Gális György vádlottat szólította maga elé a bíróság. A fiatal kolozsvári banktisztviselő, akinek megőrzés végett egyik barátja egy értékes hegedűt adott át. Gális megbízhatatlan őrzőnek bizonyult, mert 200 lejért zálogba helyezte a hegedűt.

Amikor a barát visszakérte nem akart sem a hegedűről, sem kártalanításról hallani, mire ez megtette ellene a bünvádi feljelentést.

A fiatal banktisztviselő mosolyogva nézett a tanácselnök szemébe.

Maga szerencsétlen, mit nevet? Öt évig terjedhető börtönt ír elő a törvény a maga esetében.

A mosolygó vádlott arca átváltozik, döbbentül ki az arcára s amikor Boca ügyész felemelkedett és megkezdte a vádbeszédet, lerokkadt a vádlottak padjára és sirva fakadt.

A bíróság szigorú volt. Egy havi fogházra ítélte Gális Györgyöt meggondolatlan tettéért.

Hirdessen az Uj Keletben

Ne vegyen Rádiót vagy alkatrészt

addig, amíg nem hallotta az **ELECTRICA** szenzációs teljesítményű gépeit. Díjtalan bemutatás **Rádió-Szalonunkban**. Kívánságra bárki lakásán vételkötelezettség nélkül készülékeinket üzembe helyezzük. Alkatrészek nagy raktára. Kérje terjedelmes nagy árjegyzékünket.

ELECTRICA

Cluj, Piata Unirii No. 28

Eladás nagyban és kicsinyben!

Eladás nagyban és kicsinyben!

Butorban

„Fischer“ neve márka

Fejtetlen tekintse meg

FISCHER ALBERT

butoráruházát Cluj, Cal. Reg. Ferd. (v. Ferencz József-ut) 61. sz. alatt.

Butorszükségletét eredeti gyári árban szerezheti bel!

Részletfizetési kedvezmény! Szolid munka! Olcsó árak!

Bordeauxban egy megvadult elefánt szétszedte a cirkuszt. Párisból jelentik: A lapok Bordeauxból jelentik, hogy egy ottani cirkuszban egy elefánt megvadult és feldöntve apolóját, a közönség közé rohant. Nagy zűrzavar támadt, de súlyosabb baj nem történt. Az elefánt ormányával kitépte a cirkusz egyik oszlopát. A rendőrség segítségével végül is sikerült az állatot ketrecébe visszaterelni.

Ismeretterjesztő előadás a Magánalkalmazottak Szövetségében. Folyó hó 16-án, péntek este 8 órakor Dr. Balogh Ernő professzor „Ásványok ismeretése” címen előadást tart. Az előadás a Magánalkalmazottak Otthonában, Farkas ucca 7 szám alatt lesz megtartva, mely teljesen ingyenes. Az előadás méltán váltja ki a tisztviselők és alkalmazottak érdeklődését, mert köznevelésűleg alkalmas a tudás kibővítésére és az ismeretek fejlesztésére. Vendégeket szívesen látunk.

Elrendelték a bizonyítást a nagyváradi Banca Popor-á igazgatóinak perében. Nagyváradi tudósítónk jelentik: Még étkénen él a közönség emlékeztében, hogy a nagyváradi Banca Popor-á két igazgatója, Szilágyi Corbu János és Jónás Demeter hivatali kérdésben konfliktusba kerültek egymással. A konfliktus következtében Jónás kilépett a bankból, azonban másnap megjelent a bank helyiségében és három darab, összesen 500.000 lej értékű betétkönyvet prezentált, melyeknek kifizetését kérte. Szilágyi azzal vádolta meg ekkor Jónást, hogy a betétkönyvek hamisak és megtagadta az összeg kifizetését. Szilágyi fel is jelentette Jónást okirathamisítás címén, ugyanakkor azonban Jónás is beperelte Szilágyit akin a három betétkönyv összegének kifizetését követelte. A per tegnapi került a nagyváradi bíróság elé, mely helyt adva Jónás kérelmének, elrendelte a bizonyítást arra vonatkozólag, hogy a betétkönyvek hamisak-e vagy sem.

No 704—1928.

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY.

Az oradeai ortodox izraelita hitközség folyó évi december hó 2-án d. e. 11 órakor a hitközség tanácstermében tartandó nyilvános árverésen bérbeadja a szárnyas vágóhid mellett levő tolltépő helyiségeiben 1929. év január hó 1-től gyakorolható tolltépő jogot egy esetleg több évre.

Árverési feltételek a hitközségi irodában megtudhatók, ahová zárt ajánlatok melyek a szóbeli árverés megtartása után lesznek a bizottság által felbontva. 1928. november hó 30-ig beadhatók.

Oradea, 1928. november hó 6-án.

Kirsch Henrik főjegyző.

Reich József elnök.

Két m... logya tartan... jelentik: M... dőzögtak F... mérnökök... Ezek a tech... viselőiben... sénéi dolgoz... várábanul le... badon enged... gyelet alatt... meg, hogy s... A letartozta... mérnökök... időre nyujto... fét, hogy igy... neki minél... tositsanak és... gazdagodjan... dekeznék, h... kel dolgoz... ugyszólván... sokkal kell... gok a három... frank kárter... mérnöknek... Medna kikö... másikk letar... zeseket keré... donbocsátás

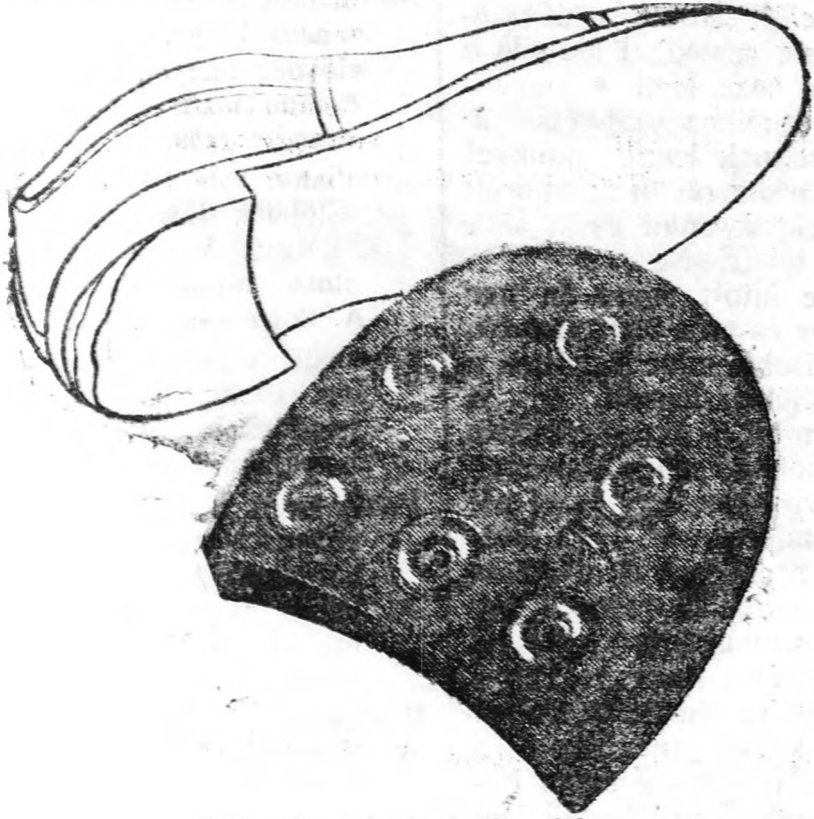
* Számolja... akikkel az... zik. Várni a... átkanjja? Ve... Panifavin pá... légzőszervek... gyógyszertár

Négysz... szobrára. B... sza szobor... tanácskozás... tyázon me... résztvehetn... május elsejé... zottság négy... fel a szobor

Vád al... tejdregítő v... A francia á... termelő váll... drágítás cin... elhaározta... a tej árát... egy 1926-ban... alapján fog... ez a törvény... jódhoz fogh

Határozzon önként a legközelebbi cipőjavításnál!

Nem børsarkot

Palma sarkot!

Egészség és takarékoság szempontjából. Okosság és haladás alapján!

Két mérnököt panamák miatt fogva tartanak Albániában. Tiranából jelentik: Már hónapok óta Albániában detingáltak Frey, Reissner és Schrütter mérnökök, akik birodalmi németek. Ezek a technikusok a Krupp-cég képviselőiben nagy porcellángyár építésénél dolgoznak, tegnap a mérnököket váratlanul letartóztatták. Később szabadon engedték őket, de állandó felügyelet alatt tartják és azt sem engedik meg, hogy saját lakásukra menjenek. A letartóztatás azért történt, mert a mérnökök állítólag túlságosan hosszú időre nyújtották ki az építkezés menetét, hogy így a külföldi cementcégeknek minél hosszabb szállítási időt és minél nagyobb szállítási anyagot biztosítsanak és hogy így jogtalanul meg gazdagodjanak. A mérnökök azzal védekeznek, hogy meg nem felelő erővel dolgoznak és hogy az építkezést ugyis előbb teljesen tanulatlan munkásokkal kell végrehajtaniok. A hatóságok a három mérnöktől 270.000 aranyfrank kártérítést követelnek. Schrütter mérnöknek sikerült San Giovannig Medua kikötőbe menekülnie, a két másik letartóztatott mérnök pedig Kereszteset keres, hogy ezek révén szabadonbocsátásukat kieszközölhessék.

Számolja meg a sok köhögő embert, akikkel az utcán vagy másutt találkozunk. Vágni akar, amíg a köhögést ön is átkánja? Vegyen idejekorán néhány Panflavin pasztillát és meg lesz óva a légzőszervek betegségeitől. Kaphatók gyógyszertárakban és drogeriákban.

Négyszázezer pengő Tisza István szobrára. Budapestről jelentik: A Tisza szobor-bizottság legutóbb tartott tanácskozásán elhatározta, hogy a pályázaton meg nem hívott művészek is résztvehetnek. A pályázat határidejét május elseiéig tolták ki. Végül a bizottság négyszázezer pengőre emelte fel a szoborra szánt összeget.

Vád alá helyeztek tizenhat francia tejszárító vállalatot. Párisból jelentik: A francia államügyészség tizenhat tejszárító vállalat ellen emelt vádat árdrágítás címén. A tizenhat tejszárító vállalat elhatározta, hogy önkényesen felemeli a tej árát. A vállalatok vezetői ellen egy 1926-ban hozott szigorú törvény alapján fognak eljárni. Az árdrágítást ez a törvény két hónaptól két évig terjedően fogházza és 2000 franktól 100

Jubilál a francia hóhér. Párisból jelentik: A francia állam hóhéra néhány nappal ezelőtt ünnepelte százötvenedik kivégzését. Ebből az alkalomból bankettet rendeztek, amelyre meghívta barátait. Érdekes, hogy a vacsorán igen sokan jelentek meg. A hóhér, a pohárköszöntők során panaszkodott, hogy az állam öt mostohán kezeli mert fontos ténykedéséért csekély fizetést kap. A bankettről a lapok hosszabb cikkekben számoltak be és az igazságügyminiszter a humoros cikkek hatására alatt ötven százalékkal felemelte az állami néletvégrehajtó fizetését.

Olcsó gramofon és legjobb lemezek a „Safruth”-ban Cluj. P. M. Viteazul. Kérjen ingyen katalógust.

Vaslánccal fojtották meg áldozatukat a rablógyilkosok. Prágából jelentik: Borzalmas rablógyilkosság történt vasárnap Pardubichban. A Zsivnoszenska Banca pardubici fiókjában vasárnap megjelent Jirousek Vencel, a pardubici Fanto-féle olajgyár szolgája, hogy gyára számára pénzt vegyen fel. Száznegyvenezer cseh koronát fizettek ki a szolgának, aki a pénzzel eltávozott, de attól a pillanattól kezdve, hogy elhagyta a bankot, nyoma veszett. A gyárigazgatóság Jirousek elmaradása folytán azonnal jelentést tett a rendőrségnek, amely nyomban erőlyes nyomozást indított és még az esti órákban megtalálta a szerencsétlen bankszolga holttestét. Jirousek Vencelt egy csatorna közelében találták meg. Holtan feküdt a csatorna kivezető csőve mellett, nyakán hatalmas lánccal volt kötve s az első tekintetre meg lehetett állapítani, hogy a szerencsétlen szolga rablógyilkosság áldozatává esett. A pénzt természetesen nem találták nála. A rendőrség a legszélsebbkorú nyomozást indította meg a rablógyilkosok megkerítésére.

Dr. Mandei fordító írta Str. Ratinu 3. Telefon 831. Román, angol, francia, német olasz, szláv fordítások, levelek, kérvények, tudományos, irodalmi és közgazdasági cikkek. Másolások, sokszorosítások.

Értesítés. A bánffyuhnyadi országos Katalin napi vásár tekintettel arra, hogy szombat és vasárnapra esik, 1928 november hó 26. és 27-én (hétfőn és kedden) fog megtartani. Községi elöljáróság.

Közgazdaság

Mit vár az ipar és kereskedelem az új kormánytól?

A Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetsége a külkereskedelem fokozását és normalizálását tartja a gazdasági konszolidáció előfeltételének

(Bucuesti-Bukarest, november 15. Az Uj Kelet tud.) Alig, hogy az új kormány nagy vonásokban nyilvánosságra hozta gazdasági programját, a különböző érdekképviseletek siettek felhívni az illetékes körök figyelmét arra a serelemkre s kívánságokra, amelyek a legsürgősebb orvoslást illetve kielégítést igénylik. A gyáriparosoknak az exportárak forgalmi adója ellen, valamint a kivitel vámok eltörlése érdekében indított akciójával párhuzamosan, amelyet tegnapi számában ismertett az Uj Kelet, a kereskedelmi kamarák szövetsége is összeállította az ország kereskedelmének és iparának azon kívánságait, amelyek teljesítését az új kormánytól várja. A különböző országgrészekben érvényes kereskedelmi és ipari törvények egységesítésén és tökéletesítésén kívül a kereskedelmi kamarák szövetsége a következő követeléseket állította fel:

1. Az export fokozása érdekében el kell törölni a kivétel körül még fennálló tilalmakat és megszorításokat. El kell törölni az exportvámokat, amelyek leszállításuk ellenére is akadályozzák az árukívitel. A szükséges külföldi piacok biztosítására kereskedelmi szerződéseket kell kötni. Speciális tarifa-politikával olcsóbbá kell tenni az exportárak szállítást. Meg kell valósítani a lej törvényes stabilizációját.
2. A vámfomalításokat a lehető legna-

gyobb mértékben egyszerűsíteni kell.
3. Minél előbb meg kell alkotni a végleges vámtarifát, amely racionális vámvédelmet biztosít a helyi iparoknak, ugyanakkor lehetővé teszi azt is, hogy a külfölddel kereskedelmi konvenciókat köthessünk. A vámvédelmen kívül az ipar érdekében intézkedéseket kell életbe léptetni a dumping ellen, előnyös szállítási tarifára van szücs, enyhíteni kell az adóterheket, azonkívül pedig más könnyítéseket kell életbe léptetni annak érdekében, hogy termékeit a helyi piacon is fokozottabban tudja elhelyezni. Meg kell szüntetni azokat a tarifális kedvezményeket, amelyeket egyes árucikkek a mezőgazdasági szövetkezetek és szindikátusok élveznek. A vámtarifával kapcsolatban le kell szállítani az arany-lej 40-es papírlej szorzószámát. Egyszerűsíteni kell a vámtarifa nomenklaturáját. Az új vámtarifa végleges megalkotása előtt a kormány kérje ki a kereskedelmi és iparkamara véleményét is.

4. A külfölddel való kereskedelmi kapcsolatainkat egy állandó jellegű szerződéses viszonyra kell alapítani, amely biztosítsa részünkre a külföldi konkurrensszel való egyenlő bánást, valamint azt a stabilitást, amelyre támaszkodva állandó piacokat szerezhünk és ezen piacok megtartása érdekében modern alapra kell fektetni a külföldi államokkal kötött tarifális egyezményeket

A Romániai Hitelezői Védegyelet nagyváradi csoportjának megalakulása. Amint értesülünk, a Hitelezői Védegyelet kiépíti a tervbe vett vidéki csoportokat. Temesvártól legközelebb a nagyváradi csoport alak meg, amelynek elnökéül Szemere Miklós, a Biharvármegyei Takarékpénztár vezérigazgatója, ügyészül dr. Turia Nicolae és dr. Gál Jenő nagyváradi ügyvédek vannak kiszemelve. A titkári teendőket a központ Nagy Sándort bízta meg, aki már az ottani piacon hosszú évek óta információs szolgálatot lát el.

Uj cipőgyár alakul Nagyváradon. Gyulai László nagyváradi cipőgyáros vállalatának kibővítése érdekében hetek óta tárgyalásokat folytat, amelyek most konkrét megállapodásra vezettek. Eszerint a kisebb kapacitású üzemet modern gyárteleppé fogják átalakítani. Az új gyár „Star” céggel alakul meg, mint betéti társaság, amelynek tagjai a régi tulajdonoson kívül a Bihari és Blatt, valamint a Moskovits-hörnyagykereskedő cég lesznek. Szó van arról is, hogy a vállalatba belép Moskovits Márton cipőgyáros is, akinek szintén van egy kisebb üzeme Nagyváradon. Az új gyár, amelynek a gépei részben már meg vannak, de kézi üzemmel is fog dolgozni, komercárak és luxuscipők előállításával fog foglalkozni.

A magyar és jugoszlávai borspiac helyzete. Magyarországon az utóbbi hűvös és esős időjárás miatt a szállékben rothadás állott be és ezért a szüret

október 22-én kezdődött és eltart még két hélig. A terméseredmény ugyanennyi ségileg, mint minőségileg közepesnek mondható, holdanként 3-20 hektoliterre becsülhető, átlag azonban 10-12 hektóra tehető. A must cukortartalma fekvés és szüretelési idő szerint igen változó, 10-22 fokot mutat, de az utóbbi ritkán fordul elő. A must ára literenként 30-50 fillér, az óbor ára maligaandfokonként 3.5-4 fillér, literenként 40-50 fillér. A kereslet lanyha, a kínálat viszont tartózkodó. A jugoszláviai piac, amely Versec irányítása alatt áll, ugyan csak lanyha. Az új bor ára 2.50-3 dinár. A borok minősége 8.5-9.5 százalékos. Az óbor ára a következő: 9.5-10 százalékos 3.30-3.60 dinár, 10-11 százalékos 3.60-4 dinár, 11-12 százalékos 4-4.50 dinár.

Ruhák
legdivatosabban készütnék
Aron Dávidnál
CLUJ, Calea Regele
Ferdinand 32.

Hirdessen az Uj Keletben

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelb. Rt.
C U J, P I A T A U N I R I I 7. s z á m
Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely és Nagyváradon. —
Saját tőkéje 55 millió lej.
Affiliált intézetei: Tordaaranyos Vármegyei Takarékpénztár r.-t. Tordán, Abófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár r.-t. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár r.-t. Székelyudvarhelyen és Sz.-Keresztúron, Szászrégenvidéki Takaré- és Hitel r.-t. Szászrégenben és népbank r.-t. B.-bunyadon. — Mindenbankügyletet legelőnyösebben végez. — Engedélyezett devizahely. Arurakárjai a vasút mellett. **Betéteket elfogad**

A VADDISZNÓ

Irta: GERTRÚD EPSTEIN.

Tegnap felkeresett a védőm és azt kérdezte tőlem, vajon nem irnám-e le az egész dolgot, ami történt; mert úgy gondolja, hogy ezáltal világosabb lesz előtte, mintha csak megbeszéli velem; leírva számára sokkal több támpont kínálkozik az ügy megítéléséhez, mintán az eset — így fejezte ki magát, az „eset” — nagyon is súlyos s az én előnyömre szolgál egy részletes tisztázás. Meg kell tehát kísérelnem az egész dolgot egyszerűen elmesélni s nemcsak az esetnek a feljénnyét, hanem azt is, hogy hogyan történt, legelőször kezdve. Úgy látom, hogy az ügyvédem nagyon derek ember, aki egyáltalán nem tart ellenszenvesnek s a történet dacára barátságosan kezel és segíteni akar rajtam. Így tehát meg fogom kísérelni, jóllehet, idáig még nagyon kevés dolgom volt életemben az irással.

Tehát körülbelül hat éve szolgálom egy nagyvárosi orr- és gégeklínikán s ott elsősorban az volt a teendőm, hogy gondoskodtam a fényűzőkről, amiket az orvosok rendelkeztek, mert olyan fürdők, amelyek az egész test fürdetésére vonatkoznak, a mi osztályunkon egyáltalán nem volt. A klinikán nem volt semmi se párnaszomszomszomsággal is éveken keresztül egész jól éltem.

Körülbelül egy negyedévvél ezalott vártam látogatót jött hozzánk. Este felé volt s a feleségem a harisnyáimat foltozta, én meg újságot olvastam, amikor megszólalt a csengő. Felálltam s mert a feleségem a harisnya fejtelésével volt elfoglalva s ép a szemeket számolta, én nyitottam ajtót. Az ajtó előtt egy nagytermetű, idegen férfi állt, zöldesszürke vadászekében. Az első pillanatban megismertem, a fatumból volt, mint gyermekek együtt játszottunk, együtt jártunk az iskolába s midőn pár évvel ezelőtt utoljára voltam odahaza, akkor is láttam. Valószínűleg akkor tudta meg, hogy itt lakom s így akadt reám. Bevezetett a szobába. Nagyon örültünk, én is, meg a feleségem, Lujza is. Egész este együtt maradtunk. Először megvacsoráztunk. Feleségem nagyon rendes és bőséges vacsorát adott, kolbász volt, zsiroskenyér és sör s mindaz az új asztalterítőn. Azután elmentünk egy pohár sörre egy nagyon kedélyes vendéglőbe. Az idegen, Johann Hendrich gazdájának, akinél mint vadász volt alkalmazva, jött valamit elintézni a városba s csak a következő este szándékozott visszajárni. Éjszaka a közelben levő herbergen bérelt egy ágyat. A vendéglőben beszélgetés közben azt mondtam neki, hogyha ideje engedi, keressen föl délelőtt a klinikán, nézze meg, mi a dolgom ott és ő is úgy vélté, hogy egy negyedórása biztosan jut erre s fel fog keresni. Így beszélgettünk még mindenfélét, falubeli ismerőseinkről, akik közül nárra még nagyon jól emlékeztem. Beszélgettünk a termésről s a körletéhez tartozó vadállományról, még vaddisznói is voltak, azután pedig beszélgettünk még politikáról.

A következő nap délelőtt fel is kerestem. Tulajdonképpen a klinikára nem szabad senkinek se bejönni, akinek nincs ott különösen dolga, a rengeteg látogató között azonban nem tűnik fel egy ilyen kíváncsi s azonkívül mint régi alkalmazott, egyszer megengedhettem magamnak, hogy beengedek egy jóismerőst. Így került be ő is s mivel éppen nagyon el voltam foglalva, csak annyit mondhattam neki, hogy a klinikán nézen egy kicsit körülöt álldó gált széles, zöld vadászekéjében a beteg orrokat és gégeket ábrázoló képek alatt és nézte, hogy miként foglalatokodom a kezemüvébe került betegekkel és figyelte, hogy a gyógvitőket miként nyitogatom és csukogom.

Miközben ezekkel foglalatokodtam, egy párszor megfogtam a beteg pulzusát, holott erre egyáltalán nem volt szükség, én azonban úgy gondoltam, hogy többet mutatok, hogyha olyanféleképpen viselkedem, mint egy igazi doktor...

— Na? — mondtam Hendrichnek, amikor elhaladtam mellette, csak ép hogy valamit mondjak, mivel egész idő alatt olyan kukán állt a fal mellett.

— Minden nap ez a dolgod? — szólalt meg végre.

— Hát mi volna? — válaszoltam röviden, mert a kérdés egy kicsit bántott.

— Miért volna más?

— Csak azért mondom, mert ez olyan cifrázás csak — mondtam. Ez azonban már meglehetősen belém szántott.

— Mi volna ebben cifrázás? — kérdeztem egy kissé hangosabban; egy pillanatra megakadva a munkában, Hendrich szemeközé nézve.

— Azért mondom, mert ez... mondtam és ismét körülbelül: mert az ilyesmit én nem tudnám csinálni. Mindig egyiktől a másikhoz vinni s aztán kinyitni, becsukni, felemelni és megint kinyitni s állandóan ezt az orvosszaggot beszívni és ezeket az undk képeket nézni itt köösörül...

— De a doktorok is mind ezt csinálják s azonkívül még nagyon hosszú ideig tanulnak ezekért — válaszoltam.

— Na igen, de az mégis más, mert te örökké eköül a vacak szelvény körül cifrázol...

Ezután elővette az óráját és azt mondta:

— Szent isten, már emyi az idő! — Azután arról beszélt, hogy még sok dolga van, pedig délután el kell utaznia, így tehát most már megy. Végül még azt mondta, hogyha egyszer meglátogatom akkor elvisz szarvasvadászatra s majd akkor nézzem meg a vaddisznóit. Úgy mondta, hogy a vaddisznóit, jóllehet, ezek a vaddisznók tulajdonképpen a gazdájáé. Ezután zöldesszürke zekéjében szélesen és darabosan az emberek és kazetták között kiment. Én visszamaradtam dolgaim között, teljesen megváltozott hangulatban. Egyszerre minden ellenszenves lett. Egy náciens hívott:

— Schöller ur! Az Isten szerelmére, ne olyan forrón, hisz ez legalább száz fok meleg.

Odaszaladtam hozzá, kicsit lecsavartam az apparátust s közben erre gondoltam: vinni egyiktől a másikhoz, kinyitni, becsukni, megint kinyitni és megint becsukni, reggelről estig, évről-évre. S egyszerre olyan különös volt, a levegő között emberek köröskörül, külön-külön a barna szekrénykével a fejükön olyan különös látvány volt, csupán a csontka tözsöket láttam, mintha le lettek volna fejezve. Nevetséges és rettenetes volt. A lábaim széles talpaikkal bután meredtek rám s volt ott egy, akinek a cipője talpán egy nagy szakadás volt, nem is szakadás, hanem lyuk s a bőr az egyik helyen egészen kifeslett. Legjobban szerettem volna azt mondani: talpaltassa meg kérem a cipőjét, mielőtt idejön és fényűdöt vesz a fülnék. Éles düh fogott el s amint az egyik készen volt és lefeküldt a legközelebbi, aki sorra került és a szemét behunyta, a szekrénykét a fejére huztam, pedig olyan volt, akiről jól tudtam, hogy nem tudja elviselni a meleget. Kétszer is rácsuktam a szekrénykét, hogy tisztán égető melegség áradt el rajta. Ezután azonban kiszabadítottam, mert ráeszméltem a kötelességemre és hivatásomra és segítettem neki, hogy hüvösebbet kapjon. Éreztem, amint remeg előttem és arra gondolt, vajon miért adtam olyan forrón, mintha meg akarnám sütni, mint egy boszorkányt a kemencében.

Gondolataimmal ezután ismét Hendrichhez tértem vissza. Tőle különben is egyáltalán nem tudtam szabadulni. Egyre magam előtt láttam vadászekéjében. Délutánig szaladgált ide-oda a városban, azután hazautazik a szarvasaihoz és vaddisznóihoz. Hatalmas állatoknak kell azoknak lenni, amikkel dolga van, nem pedig olyan nyomorult piszkos kísérteteknek, mint ezek, akik itt a príccseken fekszenek...

Az is eszembe jutott, hogy én magam is egy széles és erős férfi vagyok, semmivel sem kisebb, mint Hendrich s az ő vadászekéjében lennék én is olyan imponáló, mint ő. A szolgálatban ugyan rajtam is lobogó fehér köpenyeg van, mint az orvosokon, egy igazi nő ruhadarab — gondoltam — ilyen öltözékben bizony a szarvasok és vaddisznók alaposan mulatnának rajtam! Így lett aznap vége a munkámnak, nem is tudom alapjában véve, hogy hogyan s amidőn a betegszoba ajtaját bezártam magam mögött, szinte megrázott a friss levegő, ugy, mint még soha. Ezután pedig arra gondoltam: hová? Hová mennek most? A következő pillanatban viszont maga ez a kérdés tűnt különösnek előttem, mert hová egyébbe mehetek, mint haza, Lujzához, mint mindennap a szolgálat után. S egyszerre határtalan vágyakozás és testi kívánság fogott el — Lujza után — egész közel hozzá, hogy melegen és erősen érezzem. Ilyen gondolatok és érzések között érkeztem haza. Mikor az ajtót kinyitottam, valami édeskés, de ellenes szag ütötte meg az orrom. Szaglástam és szippantottam a levegőben s tényleg rá is jöttem: pemefüli szaga volt. A szoba ajtaját már be is tettem. Lujzát már elő is került, bekötött ábrázattal sopánkodva:

— Oh jaj a fogam, a fogam! — jajgatott.

Ott álltam tehát erőteljesen, telj az utána való vágyakozással, annyi vágygyal és kívánsággal, amennyi három órára is elég s ime, ilyen nyavalyás kép fogad: a fogam, a fogam! Az volt az érzésem, hogy az ég szakad rám. A legjobban szerettem volna megfordulni és elszaladni. Ekkor azonban már levettem a kabátom s szinte megtörve és elapulva mentem be a feleségem mellé a szobába és ültem az asztalhoz.

— Huzasd ki azt a ronda fogat. — mondtam végül. De nem volt bennem semmi részvét, csak harag és csalódás, hogy ezt tette velem s olyan szorongás és elhagyatottság fogott el, hogy nem tudtam, mit csináljak magammal. Lujza egyáltalán nem válaszolt, hanem csak ide-oda járt a szobában, azután pedig enniaköt adott s leült elibém az asztalhoz. A maga számára nem is terített s amint kész voltam, az evőszéköt eltakarította az asztalról, nagy nyöszörgések közt ledőlt a divány sarkába. A vacsorát tehát egyedül ettem meg. De alig ettem, mert étvágyamat ami volt, a pemefüli szaga, amely az egész szobában fanyát vert, teljesen elvette.

(Folytatása köv.)

Törvény

A közigazgatás egységesítéséről.
Fordította Dr. PAP JÁNOS

Ara 200 lej

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában — Cluj

Nyomatott a „Cartea Românească” körforgógépén, Str. Dorobantilor 14-16

Színház - Művészet

A Magyar Színház műsora:

Péntek: A Testőr. (A Molnár Ferenc-ciklus 6-ik estéje. Napi bérlet 13. sz. C. Sorozatszám: 148.)

Szombaton délután fél 4 órakor: A Makrancos hölgy. (Harmadik ifjúsági előadás nagyon olcsó helyárakkal. Előadó tanár: Márton István. Sorozatszám: 149.)

Szombaton este fél 9 órakor: Színház (Előjáték Lear királyhoz „Marsall” „Ibolya”. A Molnár Ferenc-ciklus utolsó estéje. Napi bérlet 14. szám. A. Sorozatszám: 150.)

Szombaton éjjel 11 órakor: Finom kis lakás. (Párisi boházutajdonság. Csak felnőtteknek. Bérleten kívül, rendes helyárakkal. Sorozatszám: 151.)

Vasárnap d. u. fél 4-kor: A halál árnyékában. (Mozi-előadás nagyon olcsó helyárakkal. Főszereplők: Magda Sonja, Werner Krauss, Angelo Ferrari, Erna Morena.) Ezenkívül: Világsemények. (Pathé-journal.)

Vasárnap d. u. fél 6-kor: Szeretlek! (Opera-revü-ujdonság 6-odszor. Rendes helyárakkal. Sorozatszám: 153.)

Vasárnap este 9 órakor: Régi nyár. (Opera-revü-ujdonság 10-edszer. Bérletszünetben. Rendes helyárakkal. Sorozatszám: 154.)

Hétfő: Fifi. (Opera-revü-uj betanulással, új szereposztással. Napi bérlet 14. szám. B. Sorozatszám: 155.)

A Magyar Színház mozi-műsora:

Pénteken fél 4 és fél 6 órakor: Gyere te Bünös! (Es Pathé-Emericus-Hiradó.)

Vasárnap délelőtt 11 órakor: Nagyszabásu mozimatimé 15 és 10 lejes helyárakkal. A halál árnyékában. (Modern dráma. Főszereplők: Magda Sonja, Werner Krauss, Angelo Ferrari, Erna Morena.) Ezenkívül új Pathé-Emericus-Hiradó.)

A színháziroda közleményel:

Tiszteltem a régi szeretőmet. Igaz operettrevü! Nem arra való, hogy elmélyüljön, gondolkodjék rajta az ember, csak arra, hogy 3 órán át nevéssen, szórakozzék, gyönyörködjék a színekben, tolettékben, táncokban, zenében. Aki el akarja felejteni egész heil vesződségét, bujját-bajját, gondjait, az figyelje a színház jövő heti műsorát, amelyen négyszer fog szerepelni a Tiszteltem a régi szeretőmet s valamelyik előadását okvetlenül nézze meg.

A Molnár Ferenc-cyklus utolsó estéje holnap: Színház. Az óriási sikerű Molnár Ferenc-cyklusnak holnap este lesz az utolsó előadása. Ezen az utolsó estén fog legpazarabban tündökölni a Molnár Ferenc játékos zenije. A Színház gyűjtőcíme alatt Molnár Ferenc legkedvesebb, legsziporkázóbb szellemességű három darabja fog színekerülni a következő címek alatt: Előjáték Lear királyhoz, Marsall és Ibolya. Ez lesz az igazi Molnár-est.

Éjjeli előadás: Finom kis lakás. Előreláthatólag zsúfolt nézőtér tapsai és kacagásai fogják szombaton éjjel köszönteni a gall szellemesség legpajkosabb, legszókimondóbb és legötletesebb termékét, a Finom kis lakás című új párisi boházatot. A Finom kis lakás csak egyetlenegyszer fog színekerülni: szombaton éjjel. Rendes helyárak. Előadás kezdete: 11 óra.

Ma délután utoljára: Gyere te bünös! Harold Lloyd ragyogó vigjátékát, a Gyere te bünös-t ma déltán utoljára vetítik a Magyar Színházban.

Vasárnap az ideil évad két nagy-sikerű ujdonsága: Szeretlek és Régi nyár. Csak két előadás lesz vasárnap a Magyar Színházban. Déltán félnégykor a Szeretlek című francia revü-operettet adják elsőrangú szereposztásban, rendes helyárakkal, este 9-kor pedig 10-edszer adják a Régi nyár-t bérletszünetben.

Hirdessen az Uj Keletben

KIADÓHIVATAL
Str. B
SZERKESZTŐ
Éjjeli töl
ELŐFIZETÉS
Egész év
Félévre
Negyedé
Egy hóra

IX évfolya
1928 Nov
5688

Jan
A R
és
gál
A

Bucursti-Buko
Uj Kelet tud.)
tegnapi minisz
pot és a cenzur
rületén való fell
széles alapokon
programjának a
ni, hogy amnesz
let munkatárs
tött Pan Hatipa
nes közmunkatá
azt az informáci
január elsején

Kilenc
liberá

Bratia
követ

A kormány tu
lon beindította
Hogy ez a tiszt
százekeket fog
egyelőre még a
Joanatescu belüg
gálatot tartott a
melynek során
főváros 9000 ren
A berlini megá
mények között t
főlt még mind
az ország politik
von Mutius-féle
nagyobb hullámo
mányának ez az
ismeretes, eredeti
hogy a berlini ro
Vintila egyenes
a Maniu-kormány
holott arra nem
mázasa. Ezt a vá
tiana Vintila) b
mai „Viitorul”-b
miniszterelnök é
ismeri, hogy a
történetk ebben a
és tárgyalások, d
von Mutius buke
indultak ki, az ő
hogy minden int
szautasított.
Érdekes egyébb